

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XII.

Ljubljana, 19. decembra 1940.

Štev. 51 (583)

Tisti izgube bitko, in samo
tisti, ki se za zmago niso borili.

T. B. Aldrich,
ameriški pesnik in esejist
(1836—1907)

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izaja ob četrtih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III.
Poštni predal št. 845. Telefon št. 33-32.
— Račun poštne branitnice v Ljubljani
št. 15.203. — Rokopisov ne vračamo,
nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti za 3 dni znamk.

NAROČNINA

1/4 leta 20 din, 1/2 leta
40 din vse leto 80 din.
V Italiji na leto 40 lir,
v Franciji 70 frankov,
v Ameriki 2 1/2 dolarja.
Drugod sorazmerno. — Na-
ročnina je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstem delu: enostopna petina vr-
sta ali njen prostor (višina 3 mm in širina
55 mm) 7 din; v oglasnem delu 450 din.
V dvostranskem tisku cene po dogovoru.
Notice: beseda 2 din. Mali oglasi:
beseda 1 din. Oglasi davke povsod po
posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

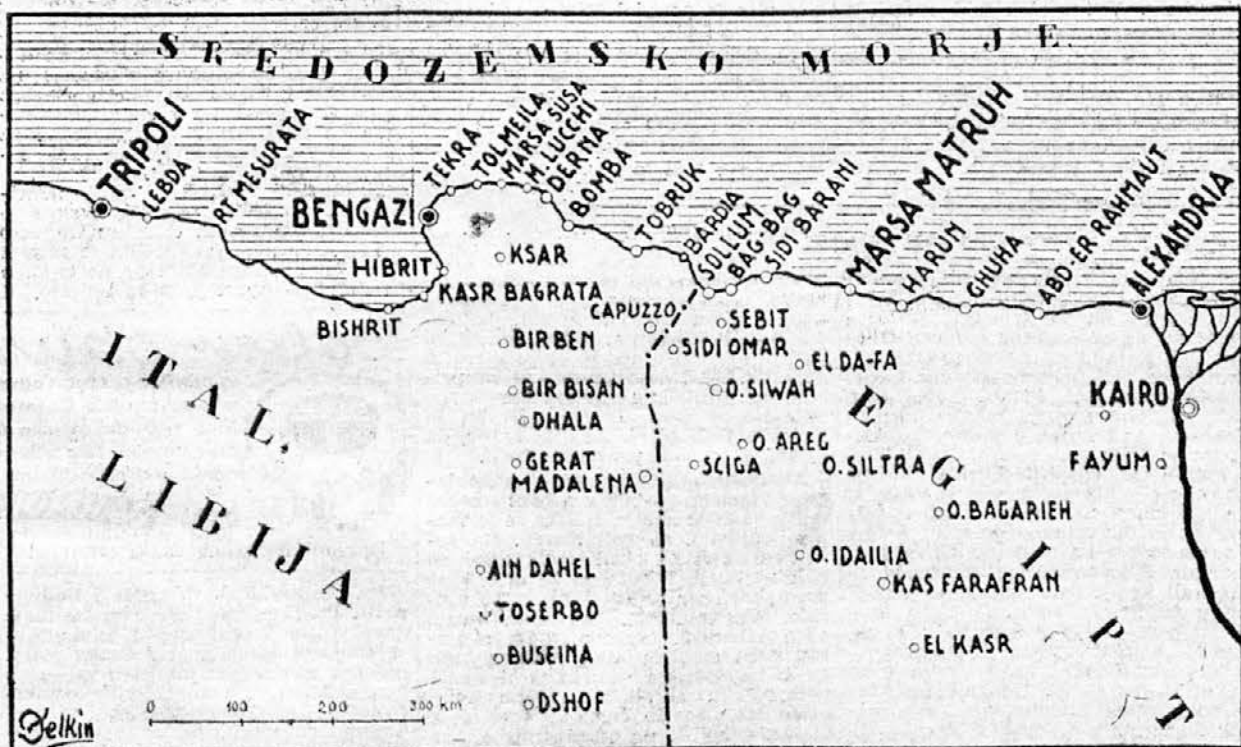
Danes:

Lord Beaverbrook

(Gl. str. 9.)

Angleška ofenziva v Afriki

Po zavzetju Sidi-el-Baranija in Soluma so čete generala Wavella vdrle na libijska tla

V Ljubljani, 18. decembra.

Med 13. in 16. septembrom t. l. torej pred tremi meseci, so italijanske čete v Libiji pod vodstvom maršala Grazianija prekorale egiptovsko mejo in zavzele Solum in Sidi-el-Barani. Angleži se sploh niso spuščali v boj, ampak so se jedro umaknili brez posebnih izgub. Od tistih dob pa do začetka prejšnjega tedna je fronta — če se v puščavi, sploh more tako imenovati — potekala neizpremenjeno nekako 125 km, vzhodno od libijsko-egiptovske meje.

Vse te tri mesece ni nič kazalo, da bi Angleži mislili na protiofenzivo. Nasprotno: vztrajno so se širili glasovi, da se Italijani pripravljajo na nov mogočen skok proti Aleksandriji. Osvojeno ozemlje so bili medtem temeljito utrдили, zgradili ceste in jih delno asfaltirali, postavili taborišča, izkopal vodnjake — skratka, uredili vse potrebno za korenito preskrbo svojega vojaštva.

V začetku prejšnjega tedna je na lepem počila novica: Angleži so začeli veliko ofenzivo v zahodni egiptovski puščavi. Od takrat je minilo dober teden dni in Angleži so medtem ne samo osvojili vse septembra izgubljeno ozemlje, ampak so celo vdrli na libijska tla in zavzeli močno utrjeno puščavsko utrdbo Capuzzo.

Kako je bilo mogoče tako hitro izjaloviti trud toliko mescev?

Vsa poročila se ujemajo v tem, da je general Wavell zmagal s preizkušeno nemško taktiko: kakor Nemci na Poljskem, Francoskem in v Flandriji, tako so Angleži v Egiptu napadli bliskovito in nepričakovano na kopnem in v zraku. Angleški tanki so s hitrostjo 60 km na uro — hitreje kakor naši brzi vlaki — drveli po puščavskem pesku, hkrati so pa angleški bombniki peklensko bombardirali italijanske utrdbe. In da bo pekel popolnejši, so posegle v boj še angleške vojne ladje ob libijski obali.

Angleška armada v Egiptu sicer po splošni sodbi številčno zaostaja za močjo italijanskih divizij, zbranih v Libiji, zato pa spada po vojaških sposobnostih in oborožbi med najprve na svetu. Sestavljena je iz Avstralcev in Novozelancev — ti vojaki veljajo celo za boljše od Nemcev — iz škotskih polkov, Indijcev in »svobodnih Francozov« generala de Gaulle. Njen poveljnik general Archibald Wavell je star veteran še iz južnoafriške vojne in iz indijskih bojev; v svetovni vojni je bil na fronti izgubil eno oko. Sedanje mesto zavzema general Wavell od leta 1937, utegnil se je bil torej že do dobrega vživeti v terenske in podnebne razmere afriškega bojišča.

Katere okoliščine so Angležem narekovale ofenzivo v sedanjem času?

Ko se je Francija pred pol leta sesula, so v Londonu pričakovali

splošen napad na angleško otočje. Zato so Angleži zbrali vse razpoložljive sile za obrambo svoje oaze domovine, povsod drugod — tako tudi v Egiptu — so pa pustili le najpotrebnejše oddelke. Toda invazije ni bilo.

GENERAL ARCHIBALD WAVELL,
vrhovni poveljnik angleških armad
na Bliznjem vzhodu

Ali sta se Nemčija in Italija odločili za drugačen načrt ali se je pa pokazalo, da je invazija le preoklepnost, je za zdaj postranskega pomena. Tako se je v klobčič zviti angleški jež spet upal počasi zganiti. Wavell je dobil velika ojačenja in se ravno začel — kakor je Churchill povedal v parlamentu — pripravljati na napad, ko so Italijani vdrli na

PIERRE ETIENNE FLAMIN,
novi vichyski zunanji minister

Grško. Angleži so jedro preuredili svoje načrte, ker niso marali zamuditi priložnosti, da udarijo na Italijane preko Grčije. Ta načrt se je, kakor so dogodki v Albaniji pokazali, do danes obnesel, uspeh v grško-italijanski vojni je pa naposled omogočil se izvedbo odlozanega egiptovskega načrta.

Kako se bo vojni položaj v bodoče razvijal?

Ne da se tajiti — tega tudi uradni Rim ne prikriva — da je Italija, izpostavljena koncentričnemu angleškemu napadu, v težavnem položaju. Na vseh frontah, na Grškem in v Egiptu (odnosno že v Libiji), na morju in v zraku so Italijani danes v defenzivi. Njihova vojska v Albaniji sicer nikakor še ni poražena in tudi ni pričakovati, da bi jo v doglednem času zadela takšna usoda. Toda nesporno je, da se tankjšnji dogodki doslej niso razvijali po načrtih italijanskega vrhovnega poveljstva.

Na Sredozemskem morju, ki ga slej ko prej obvladuje angleška mornarica, italijanska admiraliteta ne bo tvegala velike pomorske bitke. Pred kratkim se je sicer italijanska mornarica spustila pri Sardiniji v boj z Angleži, in ne brez uspeha; toda nesorazmerna pomorske moči tudi ta bitka ni izpremenila.

Angleško letalstvo je dobilo na Grškem pomembna oporišča, od koder lahko napada važne točke v Italiji.

Vse to je napotilo Anglijo, da se je lotila uresničevanja svojega načrta, da stisne v klesče »šibkejši del osi«, kakor Angleži označujejo Italijo.

Moč Anglije je danes v tem, da ji je Italija odprla dva ranljivi mesti, Grčijo in Egipt. Pozabiti namreč ne smemo, da je Italija polotok v Sredozemlju, ki ga obvladuje angleška mornarica. Kakor hitro pošlje Italija svoje armade na ekspedicijo, se izpostavi angleškemu napadu. Toda v vojni ni odločitve vse dotlej, dokler sovražnika ne napadeš. Zato je razumljivo, zakaj je Italija prešla v ofenzivo. Manj razumljivo je pa, da si je italijansko vrhovno poveljstvo ustvarilo še pred koncem egiptovske vojne novo fronto na Grškem in tako dalo Angležem priložnost, da so s sorazmerno majhnimi armadami skupaj z Grki uspešno napadli Italijane. Znana vojna resnica je, da je dvo-frontna vojna skoraj zmerom napadalca v škodo.

Takšno italijansko ravnanje se da utemeljiti le s tem, da so v Rimu računali s hitrim diplomatskim ali pa vsaj vojaškim umikom Grčije. V zvezi s tem skoraj nujno sledi domneva, da je os računala, da bo po bliskoviti diplomatski ali vojaški zmagi nad Grčijo udarila čez Turčijo in Sirijo na Egipt in tam zgrabila Angleže v klesče.

Anglija je položaj korenito izboljšala in zdaj neizprosno udarja po »šibkejšem izmed obeh nasprotnikov«. Toda čeprav oznanja Churchill v parlamentu zmago za zmago, je do popolnega poraza Italije še zelo dolga pot. Zakaj, tudi Italijo je prav tako kakor Anglijo moči premagati le na otoku. In da je Mussolini odločen neobzirno vse tvegati na ljubo končnemu triumfu, dokazuje že dejstvo, da je žrtvoval izredno sposobnega Badoglija.

Kljub temu, da nemška letala noč za nočjo neusmiljeno razbijajo angleška mesta, je danes vendarle Italija tista izmed obeh držav osi, ki prestaja pravo vojno. In keč se Italiji danes ne godi najbolje, bo Nemčija, če bi se italijanski položaj ne popravi, morala že zaradi lastne koristi prej ali slej nekaj ukreniti, da svojo zavezniško razbremenit. Najučinkovitejša nemška podpora je pa slej ko prej neposreden napad na angleško otočje, z drugimi besedami, invazija. Ne bi bilo torej izključeno, da bi nadaljno poslabšanje italijanskega vojnega položaja rodilo poskus nemške invazije.

Vojna, ki se je sprožila v severni Afriki, bo morda dobila svoje mesto v zgodovini človeštva kot ena izmed najusodnejših bitk vseh časov. V Egiptu sta trčila drug ob drugega dva imperija, Italija brani svoje sredozemske in afriške postojanke, Anglija brani svojo svetovno nadvlado.

Prvi rezultat britanskih uspehov v Egiptu in Libiji je ta, da se je angleško stališče v deželi faraonov utrdilo. Vsekako maršal Graziani še dolgo časa ne bo mogel misliti na novo invazijo Egipta. Če se bo italijansko vrhovno poveljstvo odločilo za nov predor proti Aleksandriji, se bo moralo nanj pripraviti na novo čisto od začetka. Tudi morebitna združitev italijanskih libijskih in abesinskih armad se zdaj danes neizvedljiva — razen če bi se vojaški položaj na Sredozemlju docela izpremenil.

Nemci medtem bombardirajo angleška mesta, očitno računajoč, da bodo Angleži živce izgubili in zaprosili za mir. Ali je račun pravi? Velika Britanija je vztrajala v trenutku, ko ji je vse šlo narobe; vztrajala je tedaj, ko je Francija prosila za premirje, ko so se angleške čete umikale iz Somalije in ko je maršal Graziani prodiral v Egipt. Ali bo

† DR. ANTON KOROSEC

(Gl. članek in slike na 2. in 4. str.)

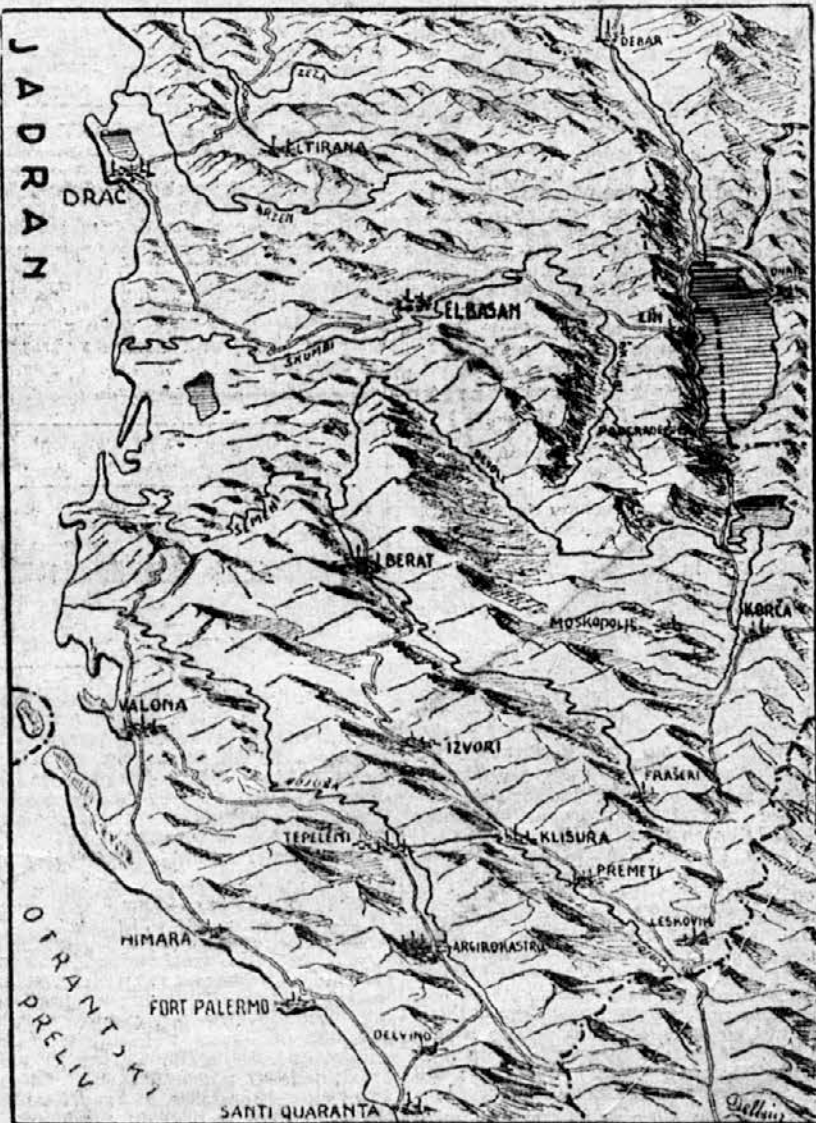
odnehala danes, ko ji je vojna usoda postala bolj naklonjena?

Cornja izvajanja niso nastala v našem uredništvu. Povzeli smo jih iz komentarjev uglednih švicarskih listov *Journal de Genève* (Ženeva), *Die Tat* (Curih) in *Gazette de Lausanne* (Lausanne). Zdelo se nam je primernejše, da o dogodkih, ki se zde tako važni, da bi utegnili postati mejnik v zgodovini človeštva, prepustimo besedo bolj poklicanim, kakor smo mi.

Veliko pozornost je zbudila novica, da je Pétain čez noč odšel iz Lavaia in poklical v zunanje ministrstvo Pierra Etiennea Flaminja.

Stvar si poznavači francoske politike različno razlagajo. Vedeti je treba, da stoji Laval in Flamin zunanje politično tako rekoč na isti črti: oba sta prijatelja diktatur in nasprotnika Churchillove Anglije. Razlika med njima je le v tem, da se je Laval že od nekdaj bolj nagibal na stran Italije, Flamin pa k Nemcem. Našim bralcem bo še v spominu, da je bil Flamin tisti Francoski, ki je po izdaji Francije nad Češkoslovaško v septembru 1938. poslal Hitlerju brzojavko in mu čestital, češ da je rešil

Nadaljevanje na 3 strani v 1. stolpcu

ZEMLJEVID K ITALIJANSKO-GRŠKIM BOJEM V ALBANIJI

Božična številka

izide bogato ilustrirana
že v torek 24. i. m. zjutraj

z mnogimi izvirnimi prispevki
in drugim izbranim gradivom

Imela bo 24 strani

Dr. Anton Korošec

V soboto, v zgodnjih dopoldanskih urah, je prišla iz Beograda vest, da je tam ob 7. zjutraj umrl na svojem stanovanju slovenski politični prvak, prosvetni minister in predsednik senata dr. Anton Korošec. Cil in zdrav je opolnoči legel spet, iz spanja se pa ni več prebudil. Dočakal je 68 let.

Veliki pokojnik se je rodil 12. maja 1872. v preprosti kmečki hiši v vasi Biterjanih pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Gimnazijo je obiskoval v Ptuj, nato je pa šel na mariborsko dijaško semenišče, po maturi pa v bogoslovje. Duhovnik je postal 1. 1895., a je še med kaplanovanjem nadaljeval študij. Leta 1905. so ga v Gradcu promovirali za doktorja bogoslovja.

Ze v mladih letih je začel pisati in se od vsega začetka zavzemal za slovensko stvar. V svojih člankih je napadal Nemce in je kajpak z avstrijskimi oblastmi prišel navzkriž. Pridružil se je katoliškemu političnemu društvu v Slovenski Bistrici. Leta 1902. je pri delavskih volitvah v štajerski županjski zbor kandidiral.

Tri leta pozneje so ga vse slovenske politične skupine brez izjeme postavile za skupnega kandidata za avstrijski državni zbor. Naslednje leto so ga izvolili za državnega poslanca in odlej je bil do konca avstro-ogrske monarhije član parlamenta. Po ločitvi slovenskih političnih skupin na štajerskem je postal tudi poslanec v štajerskem deželni zboru. Tu je z vso ostrnostjo nastopal proti Nemcem, ki so Slovence kratili pravice.

V avstrijskem državnem zboru je bil podpredsednik hrvatsko-slovenske zajednice, po odhodu dr. Šušteršiča je pa postal njen predsednik. Leta 1917. so vsi jugoslovanski državni poslanci, združeni v Jugoslovanski klub, izvolili dr. Korošca za predsednika. Tedaj se je začelo veliko delo za prebujenje vseh v Avstriji živčih južnih Slovanov. To gibanje je znano pod imenom majniške deklaracije, ki jo je dr. Korošec 30. maja 1917. prečital na jugoslovanski seji avstrijskega parlamenta. Jugoslavlani so se zvezali s čeli in v naših krajih so se strnile prav vse politične struje in začele živahno v smislu deklaracije dramiti ljudstvo. Deklaracijo so sprejeli tudi Hrvatje in bosenski muslimani.

Temeljni avstro-ogrska so se začeli podirati. V začetku oktobra 1918. so v Zagrebu ustanovili Narodno vijeće Slovencev, Hrvatov in Srbov pod dr. Korošcem predsedstvom. Narodno vijeće je postavilo zahtevno združitev vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v neodvisno državo. Dr. Korošec je z drugimi politiki odstopoval v Zvezo, kjer se je sestal s Pašićem in Trumbićem. Zavezniki so vladam so predložili noto z zahtevu, da se Narodno vijeće v Zagrebu prizna kot vlada Jugoslovancov in bivši monarhi, Jugoslavlani za zavestni narod, jugoslovanski protovolci pa za vojskujouce se stranko. Srbija je Narodno vijeće priznala kot zakonito vlado avstro-ogrskih Jugoslovancov.

Prišla je svobodna država. Odlej skoraj ni bilo vlade, v kateri ne bi sodeloval dr. Anton Korošec. Zelo mu je bila pri srcu skrb za združništvo. Sodeloval je tudi pri delu za sporazum in je za svoje delo dobil najvišja jugoslovanska odlikovanja, med drugimi tudi red Karadordve zvezde. Lani ga je 322 slovenskih občin izvolilo za častnega občana. Smrt ga je zadel kot prosvetnega ministra in predsednika senata.

Veliki pokojnik je bil nedvomno eden izmed največjih sinov, kar jih je rodila slovenska mati. Odlično je posegel v zgodovino našega naroda, ko so se duhovci začeli šele buditi. Boril se je za slovenstvo še v časih, ko je to bilo nevarno. Usoda mu je naklonila eno izmed najuglednejših mest v najbujnejših časih našega prebujenja, vstajenja in svobode. Bil je prežet z jugoslovansko idejo kakor malokdo. Na svoji poti je vztrajal do zadnjega diha.

Kot politik je kajpak imel politične nasprotnike, a tudi najhujši med njimi mu lojalno priznavajo vrline in zasluge za Jugoslavijo. Njegovi politični nasprotniki med Slovenci mu odkrito priznavajo državniško veličino. Naj tu navedemo samo kratek odstavek nedeljskega »Jutrovega« vodnika:

»V času svetovne vojne se je dr. Korošec izkazal pogumne, odločne, bojovnika za uresničenje najvišjih narodnih idealov. Takrat se je visoko dvignil kakor nikdar prej v resničnega, od vseh priznanega voditelja ne le svojega slovenskega naroda, ampak tudi vsega jugoslovanskega, ki se je doma borilo za osvoboditev izpod avstrijskega jarma... Ob njegovi krsti so umolknila vsa nasprotovanja, in ko pošiljamo mrtvemu sinu našega naroda zadnji pozdrav, se oddolžujemo njegovemu spominu z izpovedjo, ki jo najlepše obelodružuje lapidarni stavek: Bil je zaslužen za jugoslovansko stvar!«

Dr. Anton Korošec naj počiva v miru v slovenski zemlji, na tleh velike Jugoslavije, ki jo je sam pomagati ustanovljati.

Pozen kopalec pod zemunskim mostom Izum zagrebškega natakara

Beograd, decembra.

Na levem bregu Save, pod velikim železnim zemunskim mostom, se je te dni zbrala velika množica radovednih Beograđanov. Vsi so strmeli v valujočo Savo, po kateri je plavalo človeku podobno telo. Nekateri so menili, da plava po vodi utopljenec; drugi, da si je pozen kopalec izmislil za Beograđane posrečeno senzacijo. Vsem je bilo pa popolnoma nerazumljivo, kako se more kdo v umazanih savskih valovih v tem času kopati. Potem se je med množico zaslišal moški glas, ki je radovednežem pojasnjeval: »To je človek iz gumija!« Vsi so prisluhnili. »Kako, človek iz gumija? Kakšna potegavščina je pa spet to?« Neznavec je pa pojasnjeval: »Človek iz gumija je bivši natakara iz Zagreba, ki je iznašel posebno gumijasto obleko, s pomočjo katere lahko človek poljubno dolgo zdrži na vodi, ne da bi mu prišla do živga ena sama kaplja vode.« Kmalu nato je beograjsko čudo priplavalo na obrežje in

vstalo iz vode. Beograđani so se zgrnili okrog njega in pozni kopalec je pričel pripovedovati.

Franjo Furjan, bivši zagrebški natakara je pred šestimi leti obesil svoj pokilo na klin in postal mehanik. Ker je imel za svoj novi poklic veliko veselja in smisla, je kmalu prišel mehaniki do dna. Zadel si je med drugim veliko nalogo, da bi iznašel aparat za reševanje brodolomcev. Po mnogih naporih in ponesrečenih poskusih je končno iznašel »gumijastega človeka«, ki ga je stal nič manj ko 80.000 dinarjev.

To novo čudo moderne tehnike ni nič drugega ko gumijasta obleka, v kateri so posebni predeli, napolnjeni z zrakom. V takšni obleki spominja brodolomec na človeka iz fantastičnih romanov bodočnosti. Brodolomec ni treba drugega ko napolniti gumijaste cevi z zrakom, potem se pa mirno lahko uleže na vodo. V tej obleki lahko brez skrbi otane na vodi več dni in počaka rešitve. Izumitelj tega aparata

je pa mislil tudi dalje. V notranjosti obleke so vsiti nekakšni žepi, v katere brodolomec lahko v zadnjem trenutku spravi hrano in steklenico konjaka. S takšno zalogo se mu ni treba bati smrti.

Franjo Furjan je prepričan, da bo kmalu našel bogatega kupca, ki bo njegov izum odkupil. Takrat bo postal bogataš, ljudje na velikih parnikih bodo pa lahko mirno spali, ker se jim ne bo treba bati smrti v morju. Prepričan je, da bo v nekaj letih aparat že tako zaslovel, da ga bodo kupile vse ladje. Zaradi množičnega izdelovanja bo seveda portal tudi mnogo cenejši in ga bodo lahko tudi manj premožni kupili.

Vse to je povedal Furjan radovedni množici občudovalcev na levem bregu Save. Od zadovoljstva se mu je smejalo, čeprav je z njegove gumijaste obleke curjala umazana savska voda. S svojim poznim »kopanjem« je pripravil Beogradu senzacijo, sebi pa neprekosljivo reklamo.

Politični tednik

Večno prijateljstvo med Jugoslavijo in Madžarsko. Prejšnji teden je prišel v Beograd madžarski zunanji minister grof Csaky. Imel je več razgovorov z našimi zunanji ministrom dr. Cincar-Markovićem, s predsednikom vlade Cvetkovićem in podpredsednikom dr. Mačkovićem. Bil je tudi v avdienci pri knezu namestniku Pavlu. Po dvodnevni razgovorih sta oba zunanja ministra svesno podpisala pogodbo, ki pravi v svojem prvem členu, da bo med obema kraljevinama obstajal trajen mir in večno prijateljstvo, v drugem členu pa, da se bosta obe pogodbeni stranki dogovarjali v vseh vprašanjih, ki bi po njunem mnenju zadevali medsebojne odnose. Značilni sta bili izjavi obeh zunanjih ministrov, da je ta pogodba nov prispevek k politiki miru in ustvarjanju sodelovanja obeh držav v donavski kotlini. Uradni komunikacijski kanarjekar, da je ta pogodba nov prispevek k politiki miru in ustvarjanju sodelovanja obeh držav v donavski kotlini. Uradni komunikacijski kanarjekar, da je ta pogodba nov prispevek k politiki miru in ustvarjanju sodelovanja obeh držav v donavski kotlini.

Britanski veleposlanik Lothian, ki mu pripisujejo največji zaslug, da je ameriško javno mnenje na strani Velike Britanije, je dočela nenadno prejšnji teden v Washingtonu umrl. Angleška vlada doslej še ni imenovala naslednika.

Proti vohunstvu v našem gospodarstvu. Ministrski svet je predpisal razne ukrepe, ki naj v našem gospodarstvu onemogočijo vohunstvo, zlasti pri podjetjih, ki so važna za državno obrambo. Podobnih predpisov do zdaj pri nas sploh še nismo imeli in so zato bile mnoge podrobnosti, ki so v drugih državah talne, javnosti splošno znane. Porebna navedba točno označuje, kaj vse spada pod državno tajnost.

Sestank vojske Windorskega in Roosevelta. Na ameriški križarki »Tuscaloosa«, s katero se je prezident Roosevelt peljal na ogled ameriških obrambnih naprav, sta se v petek sestala Roosevelt in guverner Bahamskih otokov vojvoda Windorski. Po vrnitvi je vojvoda izjavil, da sta govorila o ameriških mornariških oporiščih, ki zadevajo tudi Bahamske otočje.

Smrt dr. Antona Korošca. V soboto zjutraj je nenadno preminul prosvetni minister in predsednik senata dr. Anton Korošec. Ugodni državni in eden izmed najpomembnejših jugoslovanskih in slovenskih političnih prvakov je dočel dva veličastna pogreba, najprej v Beogradu, nato pa v Ljubljani, kamor so njegovo truplo prepeljali s posebnim vlakom. Položili so ga na pokopališče slovenskih zaslužnikov v Navju. (Glej tudi uvodni članek na tej strani!)

Listek »Družinskega tednika«

Boj za London

Nad britanskimi otoki neprestano bijejo letalsko bitko. Nemško vojaško poveljstvo se je načrtno pripravljalo in pripravilo za ta boj in ga bje z vsemi svojimi silami. Anglija je pa ravno zdaj, ko se je vojna nevarnost popolnoma približala njenim obalom, prisiljena bojevati se na dveh frontah: v Evropi in v Afriki.

Pomen bojev
v Belgiji in na Francoskem

Sedanja bitka za London je neposredna posledica bojev preteklega in letošnjega leta. Ta vojna je prav za prav nadaljevanje teh vojnih dogodkov. Majski poraz v Flandriji je že vnaprej odločil usodo Pariza in pripravil vojaški polom Francije. Odgovorni činitelji Anglije in Francije niso bili na čistem v pogledu usodepolnih posledic nemškega vdora čez reko Menso, ker so zavezniki na zahodu pokazali, da so v najhujšem pomenu be-

Amerika se z vso naglico oborožuje. V kratkem namerava v Združenih državah sprejeti predlog, naj se določni čas v oboroževalni industriji podaljša s 40 na 48 ur na teden. Dognani so, da so letalske tovarne izdelale 30% letal manj, kakor so računali. Zato bodo zdaj napore podvojili. Glede ameriške pomoči Angliji govorijo o ukinitvi Johnsonovega zakona, ki preprečuje podajanje poročil vojskojcem se državam.

Pétain je odstopil Laval. Veliko pozornost je povzročila vest iz Vichyja, da je zunanji minister in podpredsednik vlade ter ustavno določeni Pétainov naslednik Laval moral na zahtevo maršala Pétaina odstopiti. Laval se aretirali, ker je ba je nameraval pobegniti v tujino.

Zunanji minister je zdaj postal Flandin, vnet zagovornik sodelovanja z Nemčijo. Mesto podpredsednika vlade in Pétainovega naslednika so z urtavo ukinili. Francoski notranji minister Peroutin je izjavil,

Kreditna zadruga zasebnih namestencev
Ljubljana — Delav. ka zbornica
Čopova ulica, vho. 2
sprejema hranilne vloge.
Daje kratkoročna nosojila po 6 %

da je Laval hotel v Parizu ustanoviti posebno francosko vlado, ki naj bi ločeno od vichyjske kar na tesneje sodelovala z Nemčijo in Italijo.

Norveška naj se priključi angleškemu imperiju? Bivši norveški zunanji minister Lie, ki živi v Londonu, je po radiu govoril o nekakšni politični zvezi med Norveško in Veliko Britanijo po končani vojni. To zvezo je razumel tako, da bi Norveška postala sestaven del britanskega imperija. K tej vesti pripominja londonski »Times«, da mora Anglija stremeti za tem, da organizira nov gospodarski red v Evropi z vsemi tistimi državami, ki danes z njo dele volno usodo in s katerimi veže o Anell o mnogostevilne vezi medsebojnih simpatij.

Angleško-nemško bojšče. Čeprav so nastopili mrzli zimski megleni dnevi, ni mogoče trditi, da bi medsebojni letalski napadi na Anglijo in Nemčijo količjak prenehali. Le kadar je skrajno neugodno vreme, nastane za nekaj

Kauče, otomane, žimnice in vsa v lo široko spadajoča dela izvršuje po naročilu najceneje tapetnik
LENARČIČ JOSIP
Trstenjakova 1, Bežigrad

ur zatišje. Nemci so silovito bombardirali Birmingham in Sheffield, ki je v štirih dneh dočel kar dva strahotna napada. Po angleških in nevtalnih poročilih so ti napadi povzročili hude razdejavanja. Tudi Angliji so vračali mlo za drago in so prav srdito napadli Mannheim in invazijska pristanišča. Naslednje dni so si za glavne cilje izbrali Kiel, Bremen, Berlin in Frankfurt ob Meni. Angliji trdijo, da so bili ti napadi prav učinkoviti.

Albansko bojšče. Zaradi skra no slabega vremena so bile v Albaniji nekaj dni le manjše akcije. Brž ko se je vreme popravilo, so bili oživeli. Na severnem bojšči okoli Podgradca so boji najhujši. Fronta se tu skoraj ne premakne, ker se Italijani srdito upirajo. Vsa poročila, nevtalna in iz obeh taborov, govore o hudih obojestranskih izgubah zaradi neprestanih bojih na nož. Italijani in Grki so na tem odseku zbrali vsaj tako kaže, svoje najelitnejše čete. Uspešnejši so Grki ob čbali in na osrednjem bojšču. Tu se Italijani ne upirajo preveč in vse kaže, da se po načrtu umika na ugodnejše položaje. Zato se je razmerje lahko posrečilo zasesti pristaniški Porto Palermo in Himaro ter Tepelini.

Afrško bojšče. Angleška ofenziva v zahodni pučavi se z neznanjano arditostjo nadaljuje. Italijanski tirk ponudnja, da je to največja kolonija, na bitka vseh čarov in da skuša Anglija enega izmed načodov osi vreči na kolena. Angliji so vrli v napad vso svojo motorizirano silo, ki ji pomagata letalstvo in vojna mornarica, in so snet za deli vso pokrajino, ki so jo v začetku Gradnjive ofenzive morali zapustiti. Po sovražnih poročilih obeh strank so se boji preneli v italijansko Libijo. Angleška poročila govore o velikem vojnem plenu in o desetih oih ujetnikih. Ita poročila nazivajo hude letalske napade na Neapelj in na letalska oporišča v Libiji.

Sremembe v vodstvu slovenske JRZ. V torek popoldne je bila v Ljubljani pod prededstvom ministra dr. Kreka seja širšega banovineke odbora JRZ z namenom določiti političnega naslednika pokojnega dr. Korošca. V strankino vodstvo so na predlog dr. Kreka soglasno izvolili za predsednika bivšega ministra in senatorja dr. Franca Kulovca, za podpredsednika bivšega ministra Franca Snoja, za tajnika ministra dr. Miho Kreka, za blagajnika pa tajnika JRZ v Mariboru, Marka Kranjca. Za dr. Korošcevega naslednika v glavnem odboru JRZ v Beogradu, kjer je zavzemal podpredsedniško mesto, so soglasno izvolili dr. Franca Kulovca. Dr. Korošec naslednik je prav tako duhovnik in je že od vsega začetka deloval pri bivši SLS, nekaj časa je pa bil tudi glavni urednik »Slovenca«. Bil je dvakrat kmetijski minister in senator. Amerika bo z denarjem podarila Anglijo. Ameriški finančni minister Mor-

Kaj je prikladno božično darilo?

Škalla mila, zobne ščetke, priprava za nego noblov, potovaina garnitura, kolonjska voda, fotofilm, termofor, seve, da ni zavreči darila kol: foto- ali kino-aparat, fin francoski parfom, brivski aparat, toaletna garnitura, brušen razpršilec itd.

Drogerija Gregorič

kr. dv. dobavitelj

Ljubljana, Prešernova 5

genthau je dal uradno izjavo, da je angleška vlada sporočila ameriški vladi, da bo mogla naročiti vojno blago v Ameriki le tedaj, če ji bo ameriška vlada dala potrebne kredite. Po italijanskih vesteh bo prezident Roosevelt predlagal kongresu, naj Amerika podari Angliji eno milijardo dolarjev (ca. 80 milijard dinarjev) na leto, kateri znesek bo mogla Anglija porabiti za nakupe v Ameriki. Amerika bo dala denar kot povračilo za pravico Združenih držav, da smejo izkoristiti angleške otoke v Ameriki.

Najnovejša z afriškega bojšča. Najnovejša angleška poročila govore o zavzetju Soloma in trdnjave Capuzzo v Libiji. Angliji pravijo, da so zasedli še nekatere druge obmejne postojanke in da se Italijani junaško upirajo.

Dober okus

je posebna prednost odvalnega vredstva Darmol. Vrh tega deluje mlo in brez bolečin. Zato uživajo odrasli in otroci radi Darmol.

Darmol dobite v vsaki lekarni!

Dr. Cincar-Marković pojde v Budimpešto. Pri prestopu jugoslovanske meje na povratku v Budimpešto, je madžarski zunanji minister grof Csaky poslal našem zunanjemu ministru zahvalno brzojavko za iskreno gostoljubje v Jugoslaviji. Dr. Cincar-Marković je med drugim odgovoril, da se veseli bližnjega medsebojnega srečanja v Budimpešti.

Vse vozne karte pri »PUTNIKU«

S 1. januarjem bodo prišle v promet nove doberdelne znamke. Najcenejše, po 50 par, bodo olivnozeleno barve; na njih bo naslikana osrednja grobnica s spomenikom padlih v Ljubljani. Znamka po 1 din bo rdečevijav barve; na njej bodo Slovenka, Hrvatica in Srbkinja v narodnih nošah. Znamka po 150 din bo temnozeleno barve; na njej bo naslikana spomeniška kapela na Kajmakčalanu. Na znamkah po dva dinarja bo na spomenik padlim Slovincem na Brezjah. Znamke bodo prodajali do konca aprila 1941.

600 delavcev je odnustila tekstilna tovarna Tivar v Varaždinu zaradi pomikanja dela. Zaradi odpustitve so zdaj ustanovili posebno delavsko organizacijo, ki se bo pri podjetju zavzela za delavce.

Umetnostno razstavo slik sta odprla v Obersonelovi galeriji Ivan in Brnro Vavpotič. Redko razstavljata oče in sin tako veliko zbirko slik kakor na tej razstavi.

OKVIRJI

SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE,

Klein

LJUBLJANA, Wolfova 4

morju — torej tudi oporiščem angleške vojne mornarice same?

V angleški admiralteti so pravilno računali, da se bo Nemčija zaradi slabosti svoje vojne mornarice pri vpadu na Angleško oprla pred vsem na svojo moč v zrak. Uspeh ali neuspeh izkrcanja Nemcev na Angleškem se bo odločil v boju za prevlado na angleškem nebu, pred vsem nad morskoožino pri Dovru in nad ustjem Temze.

Glavno orožje — letalstvo

Pri okoliščinah, ki so nastale, je bilo jasno, da mora glavno breme nadaljnjih bojov nositi angleško letalstvo. Angleško letalstvo je tudi prilično pripravljeno, a je številčno šibkejšo od sovražnikovega. Kajti nemško vrhovno poveljstvo, ki razpolaga z zračnimi silami, je začelo množične napade na Angleško iz zraka, ne odraje se na angleško vojno mornarico.

V rokah angleškega vrhovnega poveljstva je letalstvo tisti meč, ki odbija udarce. A tisti težki meč — namreč vojna mornarica, ki je za Anglijo pomenila zmerom prvo silo — še zmerom ne more iz precepa. Prav v tem je vsa slabost angleške vojne sile. Položaj je zdaj tak, da mora slabši del angleškega orožja — letalstvo — nositi glavno breme proti tistemu orožju, ki je pri sovražniku najmočnejše.

Ta neenakost se je pokazala v dosedanjih bojih. Nemško letalstvo stremi za tem, da s svojimi silovitimi udarci razbije jedro angleške obrambe

Vloga angleške vojne mornarice

Uspeh majskih in junijskih bojov v Belgiji in na Francoskem je torej »prvo obdobje v bitki za London«, to je za zasedbo angleških otokov. Uspeh v teh bojih je pokazal veliko krizo celotne angleške organizacije. Angleška vojska ni mogla braniti in ubraniti najvažnejših strateških dohodov do obale Rokavskega preliva.

A da Anglija že meseca junija ni prišla v neposredno nevarnost nemškega vdora in da se je Churchillovi vladi v treh mesecih posrečilo pripraviti državo za boj proti Nemčiji in Italiji — je zasluga angleške vojne mornarice.

V najtežjih dneh bitke v Flandriji, ko je najboljši del angleške armade zašel v nevarnost, da bo uničen z vsemi posledicami, ki jih ima takšno uničenje, je angleška mornarica s podporo letalstva pomagala, da se je angleška kopenska vojska rešila.

Angleški vojni mornarici dolguje vrhovno poveljstvo Londona zahvalo, da je moglo svojo moč obnoviti in preurediti. Takrat je vojna mornarica prišla v položaj, v katerem je občutila junjske poraze angleških in francoskih armad. Morala je v najtežjih okoliščinah preprečiti izkrcanje sovražnika na angleški obali. To nalogo je tudi izvršila. A kako naj prepreči množične napade iz zraka, napade, ki so naperjeni proti življenjskemu centru Anglije in proti glavnim oporiščem angleške vojne sile na

Laval — Flandin

Nadaljevanje s 1. strani

mlr. I Flandin i Laval sta notranje-politično desničarja; oba sta zelo dobro situirana moža s tehničnimi zvezami s francoskim velekapitalom. (Pozabili bi bili skoraj še eno, ne bistveno razliko med obema francoskima politikoma: Laval je bister mož in prevejan lisjak s precejšnjo dozo cinizma; Flandin je izrazito povprečen človek nefrancoskega intelekta; med Francozi je doslej slovel edino po svoji izredno visoki postavi in nesorazmerno majhni glavi.)

Eni mislijo, da je Laval slavošlepljen. Auvergnčan hotel izpodrinuti Pétain in sam zasedati njegovo mesto.

Mislimo, da je treba razvoj na Francoskem gledati tudi v luči ostalega svetovnega dogajanja, predvsem dogodkov v neposredni okolici Francije, t. j. v Sredozemlju in v Severni Afriki. Če gledamo v Vichy s tega vidika, ni treba, da bi bile gornje tri verzije edine možne. Ne zdi se nam izključeno, da se je hotel Pétain sprito angleških zmog na nasvet svojih prijateljev otresti moža, ki bi bil najrajši Francijo docela priključil osi. Vsekako je primitivni Flandin Pétainu manj nevaren kakor rafinirani Laval.

Observer

Toda oditi je moral brez plena, ker denarja ni bilo v pisarni. Menijo, da je isti vlomilec izvršil tudi prejšnje vlome.

Tovarno ribje moke in sušilnice rib so ustanovili v Crikvenici. Nova tovarna bo kolikor mogoče kupovala ribe domačih ribičev, da ne bodo ribiči več metali dnevnega plena nazaj v morje, če ga ne bi mogli prodati in uporabiti. Ribja moka bo pa boljše od uvažane, ker bo imela več beljakovin in maščobe. Moko uporabljajo za prehrano živine, zlasti perutnine in svinj.

Izvrstno

rumovo kompozicijo

in 35 vrst

likerskih esenc

za domačo pripravo ruma in likerjev priporoča

Drogerija Gregorič

kr. dv. dobavitelj

Ljubljana, Prešernova 5

Dijaška kuhinja na meščanski šoli na Viču je začela poslovati 3. decembra. Vsak dan dobi brezplačno toplo kosilo okrog 50 učencev in učenek.

1. januarja bodo povišali vozne na železnicah. Povišane bodo poleg drugih cen tudi cene za vozovnice na predplačila in pa cene kart za trgovske potnike. Po teh predpisih mora vsakdo, ki ima vozovnico na predplačilo, izdati po stari ceni, doplačati za uporabo po 1. januarju razliko med novo in staro ceno.

400 litrov starega vina je odnesel posestniku Karlu Hrašniku iz Strihoveca pri Št. Ilju 44letni delavec Alojz Ockerl, ki si je priskrbel ponarejene ključke. Hrašnik je imel poln sod starega vina iz leta 1938, ki ga danes prodajajo že po 12 din liter. Ko je nedavno meril, koliko je še vina v sodu, je ugotovil, da mu manjka 400 litrov. Orožniki so ugotovili, da je Ockerl pri vsakem obisku v tuji kleti odnesel po nekaj steklenice vina.

Na Madžarsko so odpotovali zastopniki našega turizma, da vrnejo obisk Madžarom, ki so nas spomlad obiskali. Zastopniki našega turizma bodo ostali v Budimpešti nekaj dni, potem si bodo pa ogledali še nekatera važna turistična mesta. Vse skupaj bodo ostali na Madžarskem štiri dni. S seboj so vzeli mnogo propagandnega gradiva za naše kraje in tudi nekaj filmov. V tem času bodo skušali navezati stike z vsemi madžarskimi zastopniki turizma, s katerimi bodo imeli več konferenc.

11 velikih mlinov je ustavilo svoje obratovanje zaradi pomanjkanja pšenice. Prizad namreč pošilja pšenico v deficitne kraje in jo zato v Vojvodini za mline primanjkuje. Baje bodo morali v kratkem času ustaviti svoje obratovanje tudi drugi mlini.

34.000 bolnikov so sprejeli letos v ljubljansko bolnišnico. To je za Ljubljano nov rekord. Ker je naval na ljubljansko bolnišnico vsako leto večji, se še bolj vidi nujna potreba preureditve bolniških oddelkov in zidave novih.

Ogenj je uničil tovarno bučnega olja v Daruvaru. V soboto ponoči je nastal požar, ki ga pa niso mogli omejiti. Uničeni so vsi stroji in od tovarne so ostali samo zidovi. Škodo cenijo na več ko 350.000 din.

Na 3 leta robite so obsodili Frana Barako iz Šibenika, ker je svoji ženi z uhanom vred odtrgal uho. Ženi je potegnil uhan iz ušesa s tako silo, da ji je odtrgal kar polovico ušesa. Žena bo ostala vse življenje pohabljen.

Hripa je pričela razsajati po Beogradu in drugih krajih v takšni meri, da so tamošnje bolnišnice že precej napolnjene. Hripa je pa zahtevala tudi že precej smrtnih žrtev.

Za častna občana Bitolja sta izvoljena predsednik vlade Dragiša Cvetković in ban hrvatske banovine dr. Ivan Šubašić, ker sta oba velika prijatelja Bitolja in sta v tako veliki meri priskočila Bitolju na pomoč.

Snega je zapadlo skoraj po vsej državi v veliki meri. Tako ga imajo tudi v Dalmaciji proti običaju. Na morju divja silna burja, ki zelo ovira pomorski promet. V dalmatinski Zagori je sneg onemogočil cestni promet in potrgal telefonske žice. Telefonska zveza med Zagrebom in Splitom je pretrgana.

Ali ste storili vse, da obvarujete v bodeče Vašega otroka zobobola? Navadite ga pravočasno na redno čiščenje zob, zjutraj in zvečer, s Sargovim Kalodontom.

Sargov Kalodont prizanesljivo polira zobno sklenino in temeljito čisti zobe.

Prepreči tvorbo zobne naslage, ki v poznejših letih navadno povzroča zobni kamen.

SARG

KALODONT proti zobnemu kamnu

Velika tuba je posebno ekonomična!

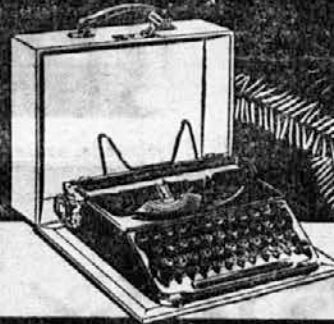
Huda železniška nesreča se je pripetila na progi Sid-Sremska Rača. Potniški vlak je trčil v tovorni vlak tako, da se je osem vagonov iztirilo, obe lokomotive sta pa zdrobljeni. Pri nesreči sta dva železničarja težje ranjena, pa tudi nekateri popotniki so odnesli lažje poškodbe. Največja je gmotna škoda, ki jo cenijo na nekaj milijonov dinarjev.

V starosti 104 let je umrl v Habi-janeu pri Bjelovaru Ivan Bošnjak, ki je bil vse svoje življenje vder in vesel človek. Rad se je spominjal starih časov in ponosen je bil na to, da je bil na nič manj ko 500 svatbah. Zelo rad je pil slivovko, ki jo je imenoval zdravilo. Nikdar ni bil bolan in umrl je tako nenadno, da domači tega še takoj niso opazili.

Lahko prijetno pisanje!

Sedaj je čas izpolniti dolgo gojene želje:

Za slavnost **CONTINENTAL 200**, lahak, ploščat, privlačen pisalni stroj za potovanje in dom — pisalni stroj z vsem pripadajočim, z naj-večjo skrbnostjo in iz najboljšega materiala grajen ter z dolgo življenjsko dobo. Urezano lepa pisava. Nizka cena — ugodni pogoji!

WANDERER-WERKE

FABRIKGESELLSCHAFT SIEGMAR-SCHONAU

Samoprodaja: **IVAN LEGAT-MEHANIK**
Specijalist za pisarniške stroje
MARIBOR, Vetrinjska ul. 30 LJUBLJANA, Prešernova ul. 44

V Severno Ameriko bo odpel naš parnik »Predsednik Kopajlić«. V Splitu bodo naložili nanj tobaka, potem bo pa odpel v Ameriko.

Neznani vlomilec je letos že četrtil vlomil v luštilnico riža v Linhartovi ulici za Bežigradom. S šiljastim predmetom je izbezal ključ iz ključavnice večnih vrat in s ponarejenim ključem odklenil vrata. Prav tako je odklenil tudi vrata pisarne. V pisarni je stikal po predalih in najbrže iskal denar.

Vagon državnega cementa je prodal 38letni skladiščnik Jožef Puc iz Limbuša. Upravljal je skladišče. Cement je na svojo roko prodal raznim trgovcem. Oblasti so ugotovile, da je tako prodal cel vagon cementa. Aretirale so poleg njega še tri njegove pajdaše.

Brezmesen dan, ki bi moral biti 26. decembra, bo zaradi praznika sv. Štefana preložen na 23. decembra.

Novo železniško progo grade od Metkovića do nove luke Ploče pri izlivu Neretve v morje. Zgradili bodo samo še tri betonske mostove in tri večje železne mostove pri postajah Kuil in Rogotini. Nova proga bo dolga nekaj več ko 20 km; večji del teče ob desnem bregu Neretve. Po tej progi se bo vršil ves promet iz Bosne do nove luke in potem naprej po morju.

Vino bodo zamenjavali za koruzo Dalmatinci, ki zaradi draginje že zdaj občutijo pomanjkanje. Pred nedavnim so poslali banski upravi v Zagrebu prošnjo, da bi smeli svoje pridelke zamenjavati. Liter vina bi dali za tri kilograme koruze, za 13 kilograma pšenice bi pa dali 10 kil fig.

Huda železniška nesreča se je pripetila na postaji v Slavonskem Brodu. Železničar Pjanić je hotel vlaku priklopiti vagon, pri tem mu je pa spodrsnilo in je padel pod vlak, ki ga je prerezal na dvoje. Bil je takoj mrtev.

Z dinamitno patrono si je končal življenje 18letni Stanko Tutner, dijak meščanske šole v Slovenski Bistrici. Njegovo truplo so našli popolnoma raztrgano na poti iz Pekla v Poljane. Najbrže je mladenič storil to dejanje v duševni zmedenosti.

Za božične praznike bo železniška uprava spet uvedla vlaka št. 2 in 3, ki so ju 18. novembra odpavili. Vlak št. 2 je brzec, ki odhaja iz Beograda ob 9.02 in je v Ljubljani nekako ob 20 uri. Vlak št. 3 pa vozi z Jesenic ob 7.46 in prihaja v Beograd ob 20.15 uri.

Proti kašlju Vam priporočamo odlični Remedia sirup. Dobiva se v vseh lekarnah in zahtevajte izrečno samo ta domači preparat »Remedia sirup«, ki je v kakovosti enak dragim inozemskim preparatom. Glavno zastopstvo za Slovenijo je poverjeno znani lekarni Bahovec v Ljubljani.

Trenutek odločitve se bliža

Zelo značilno je, da je angleško letalstvo v poslednjem času prepustilo protiletalskemu topništvu glavni boj proti nemškemu napadom. Angleško protiletalno topništvo je zelo dobro organizirano, a angleška letala so v glavnem sprejela nalogo, da uničijo p.dalske enote, ki se zbirajo v belgijskih in francoskih pristaniščih.

Angleško vojno poveljstvo se trudi, da podaljša boj in prisili nasprotnika, da odloži svoj načrt izkrcanja na angleško ozemlje za poznejši čas, ki bo manj ugoden za takšno početje.

»Boj za London« je, kakor pravilno razumejo na obeh straneh, prav za prav boj za Anglijo in britanski imperij. Toda ta boj ne more dolgo trajati s takšno silovitostjo. Približuje se namreč trenutek, ko pride ne samo napadenec, temveč tudi napadalec pod vpliv položaja, ki si ga je sam ustvaril, ko si mora ponoviti letalski izrek: »Hic Rhodus, hic salta« (Tukaj je Rod, zdaj skoči!).

Z drugimi besedami: bliža se čas, ko bo morala nemška ofenzivna vojska prebroditi tistih štirideset kilometrov preliva, ki je 900 let nepremagljivo branila angleški otok. V tem trenutku pa nastopi spet nov čimbenik — namreč angleška mornarica. To je pa spet drugo vprašanje, o katerem je treba posebej govoriti.

Krasnaja Zvezda, Moskva

in prestolnice. Če je res kar praviro vesti nemškega izvora, češ da nemško letalstvo vrže slaherni dan po 1000 ton bomb na Anglesko, potem mora biti škoda na angleških otokih ogromna.

Vendar smo pa še daleč od tega, da bi doživeli konec te bitke.

Tudi za nemško letalstvo je bilo potrebno, da se v začetku boja postane glavno oržje. V tem je bistvo sedanje vojne. Ne oklopne ne tankovske ne motorizirane čete ne topništvo — razen gigantskem boju. Prav tako padalske čete se ne morejo nastopiti, kakaj čeprav bi tisoč padalcev pristalo na angleških tleh, bi jih Angličji brez težav uničili. Prav tako tudi nemška vojna mornarica, ki ni mnogoštevilna, ne more imeti odločilne vloge v pripravi tako kočljive vojne operacije, kakršna bi bil poskus izkrcanja na angleških otokih.

Kakšen bo konec

Kakšno je upanje na uspeh ene ali druge stranke?

Anglija je pokazala, da ni dovolj pripravljena za tako velik dvoboj. Kljub temu se pa nemškemu letalstvu ni posrečilo ne okrepiti svoje prevlade v zraku ne zlomiti angleške protiletalske obrambe, v katero spada predvsem angleško letalstvo. Boji, ki so se začeli na angleškem nebu prve dni avgusta in ki so od 5. septembra dalje dobili značaj neprestanih napadov, so za nemško letalstvo dosti huji kakor boji na Francoskem in v Belgiji, To

dokazujejo tudi podatki o izgubah. Resnica je, da si številke izgub, ki jih objavljajo eni ali drugi, hudo nasprotujejo. Kljub temu je pa verjetno, da tako angleško kakor nemško letalstvo izgubi vsak dan po petdeset letal, tako da skupne angleške in nemške izgube v štiridesetih dneh znašajo do 4000 letal s 5 do 6 tisoč letalcev. Glavno vprašanje, ki se vsiljuje letalskim oddelkom, je, koliko časa bodo mogli zdržati tolikšno obremenitev.

Nemško letalstvo poskuša v teh bojih zlomiti moč svojega nasprotnika. V tistem trenutku, ko Anglija izgubi bitko v zraku, bi mogli nastopiti nemški padalci, ki čakajo svojega časa v francoskih in belgijskih pristaniščih. Namere nemškega poveljstva potrjujejo tudi spremembe v taktiki zračnih napadov. V prvem obdobju, to je od začetka avgusta do začetka septembra, so bili nemški letalski napadi napravljeni hkrati proti glavnim središčem Anglije. Ne oziroma se na škodo na ozemlju samem, je imelo angleško letalstvo v avgustu sorazmerno majhne izgube. V septembru je pa postal London glavni cilj nemških napadov. Od tega trenutka so pa izgube angleškega letalstva večje.

»Boj za London« je pritegnil v svoje področje glavne sile angleškega letalstva. Angleški poleti nad Berlinom in drugimi važnimi nemškimi mesti so imeli drugorazredni pomen. Namreč da nemško letalstvo odvrne od Londona. Tega cilja niso dosegli, povečale so se pa izgube nemškega letalstva.

Pod Ratitovcem se je smrtno ponesrečil delavec Šelkija Marovac iz Novega Pazaria v zetski banovini. Marovcu je na snegu spodrsnilo in je zdrčal v globino. Pri padcu je udaril z glavo ob kamen in bil takoj mrtev.

Velika epidemija tifusa se je pojavila v okolici Slavonskega Broda. V banovinski bolnišnici je že 20 bolnikov. Vzrok tifusu je v nezdruhlivih okuženih vodnjakih, ki so zaradi zadnjih velikih poplav zelo trpeli. Voda je skoraj v vseh vodnjakih okužena.

Osebne vesti

Poročili so se: V Ljubljani: g. Kolman Kovačič, carinski uradnik, in gđ. Julija Kunaverjeva, privatna uradnica. V Mariboru: g. Marjan Smerdu, poročnik, in gđ. Sonja Lavrenčičeva. V Celju: g. Boris Misja, dipl. fil., in gđ. Hermine Toplakova, uradnica. V Zetalah: g. Maks Tolovec, in gđ. Mica Pulikova. V Beogradu: g. Saša Janković, prokurist Splošnega jugoslovanskega bankarskega društva a. d., in gđ. Tuša Bončina. Bilo srečno!

Umrli so: V Ljubljani: Josip Petrič, posestnik; Terezija Neigerjeva; Jakob Zebre, nadučitelj v pok.; Roza Zvonarjeva; Frančiška Grahenauerjeva; Marija Hillmayerjeva; Roza Medvedova; Maks Ivanc, davčni upravitelj v pok.; Franca Mihelič, zvanik dr. železnice; Marija Jakševa; Frančiška Vidmarjeva; 61letni Ludvik Kaufmann, trgovec iz Celja. V Dolnem Logatcu: 18letna Anica Mačkova. Na Vrhniki: Andrej Oblak, železničar v pok. V Brezicah: Bruno Othofer, poštni zvičnik v pok. V Jurklostru: Alojz Smid, posestnik. V Trbovljah: Julija Rakova, učiteljica; Miha Rotar, rudniški predelavec v pok. V Celju: 62letni Anton Lavrine, tovarniški mojster; 55letna Uršula Masnakova. V Kostanjevici: Alojz Golob. Na Zg. Hudinji pri Celju: 51letni Franc Jezernik, posestnik. V Mariboru: 73letna Karla Kraljeva. V Pečovniku pri Celju: 51letna Neža Juterškova, trgovka, gostilničarka in posestnica. Naše sožalje!

Slovenija se poslavlja od dr. Antona Korošca

V soboto dne 14. t. m. je v svojem stanovanju v Beogradu umrl bivši ministrski predsednik, predsednik senata in prosvetni minister doktor Anton Korošec. Ko ga je ta dan o pol 7. zjutraj prišel na stanovanje buditi njegov bravec, se ni na njegovo trkanje nihče oglašil. Tudi osebni sluga dr. Korošca je večkrat potkal, ko pa ni dobil odgovora, je stopil v sobo in ugotovil, da je dr. Korošec za zmerom zaspal.

Vest o Koroševi smrti se je z bliskovito naglico raznesla po Beogradu in po vsej državi. V Sloveniji so zaplapolale črne zastave.

V Beogradu so takoj v soboto dopoldne začeli prihajati v stanovanje dr. Korošca njegovi prijatelji, znanci in sodelavci, ob 11. je pa prišel v spremstvu dežurnega adjutanta Nj. Vis. knez namestnik Pavle, da izkaže pokojniku poslednjo čast. Opoldne so prepeljali truplo doktorja Korošca na prosekto, da ga balzamirajo, nato pa v poslopje senata, kjer so ga v veliki sejni dvorani položili na mrtvaški oder. Takoj popoldne so se v sejni dvorani začele zgrinjati množice, da se poslovijo od velikega pokojnika. Na častni straži ob krsti so stali člani zveze fantovskih odsekov iz Ljubljane. Ministrski svet je sklenil, da se dr. Anton Korošec pokopje na državne stroške.

V nedeljo ob 1. uri popoldne so krsto zaprli, po 2. uri popoldne so duhovniki opravili v senatu poslednje posmrtno molitve. Krsto so nato odnesli pred poslopje senata in jo položili na topovsko lafeto. Pogrebni spreved je krenil mimo narodne skupščine in predsedništva vlade na železniško postajo. Tih pogrebnih svečanosti so se udeležili kraljev namestnik dr. Ivo Perović, mnogoštevilni ministri, diplomati, predstavniki državnih in privatnih ustanov in mnogoštevilni pokojnikovi znanci, prijatelji in sodelavci. Na postaji so krsto naložili na vagon posebnega vlaka, nakar so duhovniki opravili poslednje molitve.

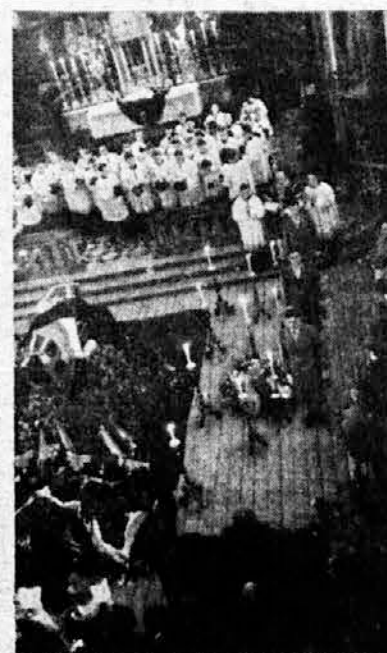
Posebni vlak s krsto pokojnega prosvetnega ministra se je pripeljal v Ljubljano zgodaj zjutraj. Akademiki so krsto nato odnesli s perona na cesto, kjer so jo položili v avtofurgon in jo nato odpeljali do banske palače. Krsto so soredili na poti člani fantovskih odsekov in katoliških organizacij s prižganimi baklami v rokah. Od 8. ure zjutraj so že množice ljudstva, prijatelji in somišljeniki defilirali mimo mrtvaškega odra v stekleni dvorani banske palače. Isti dan zvečer so truplo velikega pokojnika prenesli iz banske palače v stolnico. Pred prenosom so pred bansko palačo opravili žalne molitve beograjski nadškof dr. Ujčić, ljubljanski škof dr. Rožman in mariborski škof dr. Tomažič. Od pokojnika se je pred bansko palačo v imenu barovine poslovil ban dr. Natlačen. Pred univerzo sta se od velikega pokojnika poslovila prorektor dr. Kušej in zastopnik akademikov, nakar je žalni spreved nadaljeval svojo pot v stolnico, kjer so krsto položili na katafalk. Dostop v stolnico je imelo ljudstvo že isti večer do 11. ure.

V stolnici, kamor so pokojnikovo truplo prepeljali v ponedeljek zvečer, je bral v torek zjutraj pred pogrebom mašo zadušnico mariborski škof dr. Tomažič. Udeležili so se je mnogoštevilni predstavniki javnega življenja, med njimi kraljev zastopnik divizijski general Stefanović, podpredsednik vlade dr. Maček, ministri Vulović, Pantič in dr. Krek, člani diplomatskega in konzularnega zbora in mnogi zastopniki oblasti in društva.

Po maši se je izpred stolnice razvil žalni spreved, ki je krenil čez Mestni trg po Marijinem trgu, Miklošičevi cesti, Masarykovi in Šmartinski cesti, pod podvozom in Vilharjevi cesti v Navje, zadnje počivališče zaslužnih slovenskih mož.

Pokojnikovo truplo je na lafeti peljalo šest vrancev; tik za krsto so stobali sorodniki, nato pa zastopniki oblasti z generalom Stefanovićem, dr. Mačkom, ministri, dr. Natlačenom in dr. Adlešičem na čelu. Na grobu v Navju se je od pokojnika najorej poslovil mariborski škof dr. Tomažič, v imenu vlade pa dr. Maček. Nato so govorili zastopnik predsednika vlade Cvetkovića, beograjski župan Jerem Tomić, minister dr. Krek in drugi predstavniki oblasti in društva.

Med pogrebnimi svečanostmi je bila vsa Ljubljana v črni zastavi, na dan samega pogreba so bili državni in samoupravni uradi zaprti, prav tako so razne ustanove z žalnimi sejami dokazale svoje veliko spoštovanje in globoko žalost za velikim sinom našega naroda. To veliko spoštovanje se je zrcalilo tudi iz množic, ki so se udeležile pogreba, iz mno-

Slike in osebe od leve na desno: 1. vrsta: dr. Anton Korošec na mrtvaški postelji v svojem stanovanju v Beogradu. / Poslednje slovo pred senatom — Druga vrsta: Duhovščina in množice pred bansko palačo čakajo na prevoz v stolnico. / Pogrebne svečanosti v ljubljanski stolnici v torek zjutraj. / Nj. Vis. knez namestnik Pavle odhaja iz pokojnikovega stanovanja v Beogradu, ko se je poslovil od njega. — Tretja vrsta: Najbližji prijatelji in sodelavci nosijo krsto pokojnega dr. Korošca iz stolnice. — Četrta vrsta: Pokojnikovo krsto polagajo na vojaško lafeto. / Na ljubljanskih ulicah stoje velike množice ljudstva, plinske plamenice pa žalostno plapolajo v mrzli zimski dan. / Mariborski škof dr. Tomažič, beograjski nadškof dr. Ujčić in ljubljanski škof dr. Rožman, ki so opravili pogrebne slovesnosti. — Peta vrsta: Spreved vencev. / V imenu vlade se ob pokojnikovem grobu poslavlja podpredsednik dr. Maček. / V pogrebnem sprevedu stopajo v imenu vlade podpredsednik dr. Maček, kraljev zastopnik divizijski general Stefanović in ban dr. Natlačen.

goštevinih lepih vencev in iz posmrtnih člankov, v katerih je ves jugoslovanski tisk izrazil priznanje velikemu državniku.

*

Gl. tudi naš članek o dr. Korošcu kot politiku in državniku na 2. str.

Smeš zdravi rane

Rim, decembra.

Rimski zdravnik dr. Casagnoli je pred kratkim z mnogimi poskusi dokazal, da smeš zelo dobro vpliva na vse mogoče telesne in duševne bolezni. Da na človeško duševnost smeš zelo dobro učinkuje, so zdravniki vedeli že dolgo. Da bi pa smeš celotno telesno rano, tega doslej niso verjeli. Rimski zdravnik je pa prav zdaj dokazal, da se rane veselega človeka veliko hitre-

je in lepše pozdravijo kakor rane otožnega in čemernega bolnika. Izjema so tiste mišične rane, ki se pri smehu kreirajo in širijo. Takšne rane se seveda ne morejo hitro pozdraviti, ker se ne prestopajo premikajo.

Hiša s strahovi vred je na prodaj

London, decembra

Neki liverpoolski dnevnik je pred nedavnim objavil tale oglaš: »350 let staro hišo prodajam z njenim duhom vred«.

Ljudje, ki so se za oglaševalca pozanimali, so izvedeli, da je lastnik hiše Richard Peterson, hišo pa prodaja zato, ker so mu od duhov, ki v hiši dan in noč strašijo, že popustili živci. Hišo se sezidali leta 1590. In je torej zdaj stara že 350 let. Še pred letom dni, ko je imel Peterson še dobre živce,

je hišo popolnoma popravil in preuredil, misleč, da je nikdar ne bo prodajal. Pozneje je hotel svojo hišo celo preurediti v čitalnico. Te želje pa seveda ni mogel uresničiti, ker bi nihče ne hotel hoditi čitat knjig v hišo, za katero vsi vedo, da v njej straši.

Ko so se pri Petersonu oglašili pred nedavnim časnikarji da bi o njegovi skrivnostni hiši izvedeli kaj več, jim je povedal tole:

»Ze 25 let neprestano stanujem v tej hiši in sem se do nedavnega zmerom dobro počutil. Kar se strahovi tiče, vem samo to, da se javljajo samo opoldne in opolnoči. Včasih se ponoči zbudim in zaslišim čudno škripanje tal in stropa, pa tudi vrata se največkrat sama od sebe odpro. Ker sem imel dobre živce, si nisem nikdar belil glave z duhovi in sem jih pustil pri miru, kakor tudi oni meni niso storili nič zalega. Najbolj me je jezilo

to, da v hiši prav zaradi duhov nisem mogel pridržati nobene živali. Celo psi in mačke so že po nekaj dneh zapustili hišo in jih nisem mogel na noben način pridržati.

»Ker je hiša na vsak način zelo zanimiva, se bo morda le našel kdo, ki jo bo kupil že zaradi strašila.«

Francozi slave Napoleonov spomin

15. decembra tega leta so praznovali v Parizu eno izmed največjih obletnic v francoski zgodovini. Na ta dan pred sto leti so namreč prenesli v Pariz ostanke velikega Korzičana. Napoleonovo truplo zdaj počiva v Domu invalidov v Parizu prej je pa na otoku sv. Helene. 15. decembra so bile velike svečanosti. Zbrala se je tisočglava množica dva polka pehote in konjice sta pa izkazala velikemu vojskovodji poslednjo čast.

TEŽAVNA SNUBITEV

NAPISAL A. WALTER

»Pripovedujte kaj,« je rekla mlada vdova z dobrohotnim in prizadetim pogledom.

»Rad. Vaša želja, draga gospa, se da prav dobro združiti z naročilom, ki sem ga imel še danes trden namen izvršiti. Torej:

Bilo je nekdo — pred približno desetimi leti — mlad mož, ki se je v »retjem ali četrtem semestru naveličal svojega študija prava. Vrli teli je pod pretvezo nujnih dolgov izmamil čedno vsotico in je pobegnil svojim staršem. Na Havajih ga je dohitela usoda v osebi neke domačinke, barske dame. S priljubljenim čebljanjem ga je pripravila do tega, da je za alkohol izdal vsoto, ki ji njegova mošnja ni bila kos. Tako je prišel kot mornar na neko starejšo škaflo, ki naj bi z otoka Kauaia natovorila bisernico. Kapitan, Avstralec, je imel na krovu svojo hčer. Bila je otrok Francozinje, sedemnajst let stara, imela je čudovito lep, kakor lutka nežen obrazek, lasje so ji v zlatih kodrih padali na ramena, po južnjaškem običaju precej malo odeta. Klicali so jo za Lou. Mladi mož se je vanjo po tropsko do ušes zaljubil, toda brez uspeha. Vsekar si je dal ob napadu neizrekive oboževanja po korejskem kuharju tetovirati v svoje prsi ime oboževane deklice: pet centimetrov visoko, zelo široko, pod njim pa srce in skoznjem puščico, vse skupaj obdano z venčkom cvetic. Bilo je čedno delo, korenito, neizbrisno. Dan pozneje je izvedel, da je deklica obljubljena nekemu ladjedelniku v Sydneyu. Hotel je stran, brzojavil je po denar, se v pozni jeseni spet vpisal na vseučilišče in danes je ugleden, zelo zaposlen odvetnik.

»Poročen?« je vprašala nenavadno razigrana mlada dama. »Tetoviranje je pač še zmerom vidno?«

»Mož je še samski. Azijskemu barvilu niso bili kos vsi evropski zdravniki-specialisti. Po drugi strani se pa vendar ne more zaradi neke primeroma nepomembne mladostne norčije za zmerom odpovedati dragoceni zakonski zvezi. Kaj na primer vi menite o tem?«

»Jaz?« zadrževani smeh je grozil izbruhiti v grohot. »Dragi doktor Baumüller in če bi bil ta človek z vrli... i prepla ljen... če bi le klobuk snel ali sukno sklekl, bi se že morala spomniti na... nato... spomniti... ne, ne, nemogoče, čisto nemogoče...« Smejala se je na vse grlo in se je komaj pomirila.

»Škoda. Vidite, kako pametno je bilo, da me je tovariš naprej poslal.«

»Kdo je? Oh, prosim, povejte...«

»Izključeno. Kaj pa mislite o meni? Vem samo, da se za vas zanima, ker tako neznansko samostojno stojite na svojih nožicah, cela ženska, lepa ženska, živahna, odkrita, s smislom za humor...«

»Je že tako, dragi doktor, kakor rečeno, nemogoče. Iz tega bi lahko razvideli, kako laskavo drugi moški govorijo o meni. In vi? Ali mi nimate povedati nič razveseljivega?«

»O, jaz? Ne bodite hudi name, prevzel sem samo vlogo snubača. A nisem imel sreče.«

»Dragi moj,« je rekla gospa doktorica, zelo mladostna gospa doktorica, ko je šla vstric tovariša Baumüllerja po dolgem hodniku deželnega sodišča, »veseli me, da bi se rad neki, kakor pravite, ugleden gospod iz našega poklicnega kroga z menoj pobliže spoznal. Še poprej bi pa rada tole razčistila: Vi, doktor Baumüller, kot njegov pooblaščen zastopnik trdite, da tisto usodno tetoviranje označuje ime ladje, na kateri je oni mož služil. Smešno ime za parnik. Ampak zaradi mene. Domače pristanišče?«

»Sydney. A komaj verjamem, da je še v službi. Bila je baje ena najstarejših škafel za premog, pač prava mrtvaška ladja.«

»Kako se je pisal lastnik ladje?«

»John Hetterson.«

»Stanuje?«

»Tudi v Sydneyu, menim. Če sploh še živi?«

»Nobena težava. Preiskala bom primer. Če je to res ime stare razbite ladje, potem lahko o stvari dalje govorimo. Povejte to, prosim, svojemu klientu.«

»To bom tudi storil,« ji je zagotovil doktor Baumüller in se priklonil.

»Kako romantično!« je dejala mlada deklica, in ga sanjavo pogledala.

»Torej neznani oboževalec, zelo boječ, ker vas pošilja naprej. Ali sodite, da se vede ta gospod pravilno?«

»Draga moja gospodična, ljubi vas. Naposled je po dolgem iskanju našel ženo, ženo svojih želja... kristalno čisto... iskreno, z zdravim odporom proti vsemu izumetničenemu, zlaganemu; tako pravi. Ali je to tako čudno, da uporablja mene, svojega prijatelja, odvetnika, poleg tega še, to pač smem reči: kapaciteto v zakonskopравниh vprašanjih... Ne more dovolj obzirno nastopiti, kajti misel, da vas ne bi

Zakaj se slavne ženske odpovedujejo svetu

Igralke vstopajo v samostan

Pariz, decembra.

V zgodovini slavnih gledaliških igralk se čisto zgodi, da katera na višku svoje slave, brez povoda izgine in jo pozneje najdemo v kakšnem samostanu ali pa na samotnem otoku, kjer uživa popoln mir. Doslej se še nikomur ni posrečilo najti skrivnostnega vzroka pobege teh lepih in oboževanih žensk. Doslej imamo v zgodovini takšnih primerov nešteto. Na tem mestu vam bomo našli samo nekaj najbolj znanih pobeglih igralk.

Francoški časopisi so več dni pisali dolge članke o pobege slavne francoske gledališke umetnice Yvonne Ottenove. Ko je bila na višku svoje slave in jo je ves Pariz oboževal, je lepega dne izginila. Da nihče ni vedel kam. Ljudje so ugibali, ali se je zgodil kakšen zločin. Potem so pa lepega dne izvedeli, da se je lepa umetnica zatekla v neki samostan nedaleč od Pariza, kjer uživa mir. Ko so jo obiskali neki časniki in jo izpraševali, zakaj je to storila, jim je dejala samo tole: »Vse, kar ni večno, ni nič vredno!«

Tudi Lidija Ivassova, slavna članica newyorškega Metropolitana, je iznenadila svoje prijatelje in častilce. Vse svoje bogastvo in slavo je zamenjala za redovniško haljo, čeprav nihče ni vedel zakaj.

Kako se je poročil Ulysses Grant

New York, decembra.

V nekem ameriškem časopisu je bil leta 1855. tale ženitni oglas:

38letni farmar se želi seznaniti z mlado simpatično gospodično, ki ji ni treba biti niti lepa niti inteligentna. Oznajša ženitev ni izključena. Cenjene ponudbe pod znakoma U. G. na upravo lista.

Ta oglas je prebrala tudi mlada Mac Charltonova in je takoj napisala ponudbo:

»Cenjeni gospod! Nisem niti lepota, niti ni nihče kdaj trdil, da sem zelo pametna. Ne ljubim hrupnega družabnega življenja niti plesa, najraje bi živevala na kmetih, če vam moja odkritosrčnost ni zoprna, mi odgovorite na moj naslov...«

Gospod Grant si je za odgovor takoj vzel čas in odkritosrčno neznanke napisal tole pismo: »Ljuba gospodična Charltonova! Nedvomno se radi šaljite in ste zraven še lažljivka. Trdno sem namreč uverjen, da življenje na kmetih in težko delo prav tako sovražite kakor jaz. Gotovo pa prav tako ljubite družbo in ples. Priznam, da sem dal v časopis prav neumen oglas. Če se kljub mojemu pismu še zmerom zanimate zame, pa pridite v Meadeoville, tam vam bo vsako pokazal kje stanujem.«

Ne da bi poslušala nasvete svojih prijateljev, je mlada deklica že čez nekaj dni odpotovala v Meadeoville in poiskala tam Granta. Mlada človeka nista dolgo odlašala. Drug drugemu sta bila takoj na prvi pogled všeč in sta se že čez 14 dni poročila.

14 let pozneje, leta 1869, so pa farmarja iz Meadeoville izvolili za predsednika Združenih držav. Znano je, da je bil za Washingtonom eden izmed najboljših prezidentov.

Še so na svetu zakladi

Madrid, decembra.

Pedro Mantez, kmet iz okolice Madrida, se je zaljubil v hčer svojega bogatega sosedu. Ker je bil sam siromašen, so ga dekličini starši, ki jih je prosil za roko njihove hčere, vrgli iz hiše in mu prepovedali tako visokoleteče želje.

Od takrat je preteklo že več mesecev in Pedro se je znova zaljubil, tokrat pametneje. Svojo ljubezen je poklonil siromašnemu kmečkemu dekletu. Na nesrečo je bilo pa deklica zelo pametno in je Pedrovo ženidbeno ponudbo odbila samo zato, ker je dobro vedela, da od dvojnega siromaštva ne bosta mogla živeti.

To je bilo pa za mladega Pedra preveč. Obupal je nad svojo usodo in si sklenil vzeti življenje. Napisal je poslovnico pismu svojemu najboljšemu prijatelju, potem je pa odšel v gozd, da bi se tam obesil.

Dolgo je hodil po gozdu in ugibal, kje bi našel najprimernejšo vejo za

pridobil, je zanj nemogoča... Zato naj vam, draga gospodična, najprej povem zgodbo, neko zgodbo... Torej, kako naj začnem? Lou...«

»Lou?« Obstala je bila in ga zamaknjeno gledala. »Lou ste rekli?«

»Da, Lou sem rekel,« je potrdil.

»Loui! Kako čarljivo! Vsi, pa prav vsi so me klicali Lizika. Zmerom le Liza. In vi... Lou! Čudovito!«

Segla mu je pod roko.

»Zgodba, ki ste mi jo hoteli povedati, me ne zanima.«

»Pač je vztrajal. »Ta mož si je dal v vročini svoje strasti in da bi neizbrisno dokazal, da bo večno samo

Ta čudna usoda lepih žensk se v zgodovini nešteto krat ponavlja. Tudi neka klasična igralka starega Egipta in idol kulturne Aleksandrije ji ni ušla. Čeprav so jo ljudje prav po božje častili in jo sploh imeli za novo rojeno Venero, se je lepega dne naveličala bogastva in slave. Odšla je na neko zapuščenno pečino pri Jeruzalemu in tam prebela cele dneve ob čitanju svetega pisma. Tako je napravila tudi njena naslednica, igralka Taida.

Tudi Eva La Valjeva, slavna pariška umetnica, ki ji je ves Pariz ležal pred nogami, je pobegnila pred ljudmi v samoto. Več tednov nihče ni vedel, kje je, potem so jo pa le našli v neki siromašni hiši na kmetih. Ko so jo njeni najditelji prosili, naj se vrne v Pariz, jim je odgovorila: »Ne! Molčite, da sem tukaj. Moja edina želja je, da jo okrog mene popoln mir.«

Mary Stiervejo so vsi Londončani oboževali. Imela je krasen glas in še lepši obraz. Kadar koli se je pokazala na odru, vselej so ji Londončani pridili silne ovacije. Nekega večera je pa po predstavi v gledališču odklonila vsa vabila na zabave in se odpeljala neznano kam. Šele čez nekaj mesecev so ljudje izvedeli, da živi njihova oboževana in toliko pogrešana Mary v samostanu karmeličank nedaleč od Londona. Postal je sestra Marija.

svoje telo. Končno se je ustavil pod nekim drevesom in premišljeval svojo nesrečo. V tistem trenutku je nerodno stopil na nekaj trdega in padel na tla. Jezzen je pogledal tja, misleč, da je padel čez korenino. Tedaj je opazil, da gleda iz zemlje ročaj nenavadne, vrču podobne posode. Začel je kopati in kmalu izkopal veliko posodo. Skušal jo je odpreti, pa je bila tako trdno zaprta, da ji ni bil kos in jo je jezen precej krepko vrgel na tla. Tedaj so se mu od začudenja razširile oči. Od udarca se je posoda razbila in po tleh so se usuli sami suhi cekini.

Tedaj si je kmet nabasal vse žepne in vesel odšel v vas, kjer je o najdbi obvestil svoje prijatelje in znance. Pred nedavnim so vsi španski listi

prinesli njegovo sliko in mu čestitali, ker se je pred nekaj dnevi poročil s svojo siromašno izvoljenko.

Operacije brez operacijskih priprav

Basel, decembra.

Neki znan zdravnik je odšel s celo odpravo turistov na Mont Blanc. Na poti se je pa njegovemu najboljšemu prijatelju pripetila nesreča. Padel je in se zelo nesrečno poobil po glavi, tako da je bila nujno potrebna operacija.

Zdravnik seveda ni imel s seboj potrebnih priprav za tako natančno operacijo in je bil zelo razburjen in v hudi zadregi. Naposled se je pa le odločil. Vzel je navaden žepni nož in z njim tako spretno operiral tovariša, da si je že po nekaj dneh opomogel.

Še večjo smolo je imel švedski operater dr. Gilling. Pri neki operaciji si je ranil roko in se okužil. Ker je pa moral operacijo ne glede na svojo roko nadaljevati, se je med tem strup že razlil po vsej roki in je zdravnik

tebe ljubil, vtetovirati sladko ime Lou na prsi!«

»Res? Oh, to si storil?« Bila je čisto iz sebe. Njene oči so bile žareče uprte vanj:

»Ti! Res? To!«

»Ali hočeš videti?«

»Ne tukaj, dragi, ne tukaj,« mu je branila. »To je torej obljubljena zgodba?«

»Da,« je rekel doktor Baumüller in se po najhujši krizi svojega življenja globoko oddahnil, »hudo skrajšana sicer in brez nepomembnih podrobnosti... a saj nama ni nič od tega, kajne, Lou?«

s strahom opazil, da si bo moral roko odrezati. Zdravnik je tedaj, ne da bi čakal drugega zdravnika, sam sebi odrezal roko, ne meneč se za strašne bolečine. Ostal je živ.

Tudi nekemu dunajskemu zdravniku se je primerila neprijetna prigoda. Odšel je s svojim prijateljem in njegovo ženo v hribe. Po poti je prijateljevo ženo začelo boleti na desni strani trebuha in zdravnik je ugotovil, da bi bila takoj potrebna operacija slepiča. S seboj je imel samo britev in se je kar takoj odločil, da bo z njo izrezal bolnici slepič. Operacija se je sijajno posrečila in pacientka je ostala živa in zdrava.

Najzanimivejši primer zdravniške hladnokrvnosti je pa nedvomno primer brazilskega zdravnika dr. Taradosa. Pri neki ekspediciji je začutil silne bolečine in ugotovil, da ima vnetje slepiča. Ker s seboj ni imel nobenih priprav — spremljal ga je pa samo njegov sluga — je bil prepričan, da bo umrl. Tedaj se je odločil, da bo samoga sebe operiral. Napisal se je alkohola, potem si je pa z svojim žepnim nožem odrezal slepič. Njegov sluga mu je pa pri tem držal zrcalo, da je bolje videl v svojo trebušno votlino. Tudi ta operacija se je posrečila.

Kateri narod se najdalje pogovarja po telefonu?

Čikago, decembra.

Neki ameriški list si je pred kratkim za nalogo ugotoviti, kateri narodi imajo najdaljše telefonske razgovore.

Po ugotovitvah tega lista najdalje govorijo po telefonu Holanci in Danci. Na Danskem in na Holandskem imajo namreč skoro v vsaki hiši tudi na kmetih telefon in ga uporabljajo torej za vse mogoče in nemogoče pogovore.

Kar se tiče najkrajših telefonskih razgovorov, so odnesli rekord Američani. Ameriški telefonski avtomati so tako urejeni, da razgovor prekinemo že po eni minuti. Ker so ljudje, ki bi za nadaljnjo minuto razgovora še enkrat vrgli v avtomat novce, zelo redki, so torej Američani nehote odnesli v telefonskih razgovorih rekord.

Koliko besed znajo otroci

Pariz, decembra.

Francoški zdravnik dr. Loret je pred kratkim objavil svoja dognanja o besednem zakladu otrok.

Po njegovem mnenju zna izgovarjati enoleten otrok večjemu 20 besed, dveleten otrok govori okrog 300 besed; ko ima tri leta, pa zna uporabljati 900 besed. Šele v svojem četrtem letu lahko izgovarja 1500 besed; pozneje, ko pa začne hoditi v šolo, se njegov besedni zaklad poveča za toliko, da razpolaga z 2.500 do 3.000 besedami.

Najrazkošnejše kosilo

York, decembra.

Georg Neville, brat znanega angleškega politika Neville, je na dan svojega ustoličenja za yorškega škofa leta 1790. priredil svečano kosilo, kakršnega še do danes niso imeli nikjer na svetu. Poslušajte, koliko jedi in pijače so pri tem kosilu »pospravili!«

Pojedli so 18 rejnih volov, 600 debelih prašičev, 300 telet, 3.000 gosli, prav toliko golobov, 1000 puranov, 500 ščuk, 5000 jerebic, 185 kg toplih in 4000 kilogramov hladnih paštet, 600 tort, 1000 kil raznih slaščic in pogac, 10 hl whiskeyja, 1040 hl piva in 1005 hl vina.

Za to kosilo so zaposlili 767 kuharjev. Ta pojedina je trajala celih pet dni.

Kako Kitajci štejejo leta

Hongkong, decembra.

Kitajci urejajo svoje mesece po luninih menah. leta pa po soncu, tako da morajo na vsakih nekaj let uvesti še trinajsti mesec, da nadomestijo razliko.

Za zgodovinarje je štetje kitajskih let zelo težko. Kitajci namreč ne štejejo leta tako kakor mi. Po večkrat v svoji zgodovini so že začeli šteti leta na novo. Vselej ko zasede prestol kakšna nova vladarska rodbina, vselej se začne za Kitajsko nova doba. Danes na primer štejejo Kitajci svoja leta od kitajske revolucije; kako dolgo bo to držalo, pa nihče ne ve.

Kit v številkah

Ko pride kit na svet, tehtaja samo 2000 kil in ga mati sama sedem mesecev hrani. Po sedmih mesecih tehta pa kit že 24 tisoč kil v času ko se lahko plodi, je žival dolga 23 metrov in tehta približno 77 tisoč kil.

Največji kit, ki so ga do zdaj zmerili in stehali, je bil 27 metrov dolg in je tehtal 122 tisoč kil. To je približno toliko, kolikor tehta 36 slonov skupaj. Dobiček, ki jim ga je dala ta ogromna žival, je bil zelo velik, saj so dobili od njega 56 tisoč kil mesa, 25 tisoč kil slanina, 22.000 kil kosti, 1226 kil pljuč, 3158 kil jezika in samo 1563 kil črev. Srce je tehtalo 631 kil, jetra 936 kil in želodec samo 416 kil.

gripi

vzemajte

ASPIRIN

TABLETE!

Pazite na Bayer-jev križ!

ZRCALO

naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

»Narod brez mladine nima bodočnosti!«

Tako nekako se je izrazil pred nedavnim časom neki voditelj na velikem narodnem zborovanju. Resnica je to in jaz mu v vsakem oziru samo pritrujem. Če mi kot zvesti državljani svobodne domovine ne bomo skrbeli za vzgojo svoje mladine in za porast števila otrok kot naših bodočih naslednikov, potem je boljše, da že danes gremo s svoje zemlje, kakor da se damo poteptati močnejšemu rodu tujcev, da nas počasi uniči.

To je ena plat zvona, kakor pravimo. Zdaj naj pa povem še drugo.

Sem preprost uslužbenec javnega podjetja s skromnim mesečnim zaslužkom. Imam družinico treh sinčkov od 1 do 4 let, ki mi je z ženo največja skrb, a včasih tudi v teh težkih razmerah v veselje. Pravijo pa, da se včasih človeka smola drži, in tako mislim, da se tudi mene, saj me spremlja vsepovsod.

Lani sem bil za dolgo časa priklenjen na bolniško posteljo. Ko sem se toliko popravil, da sem spet nastopil službo, me je že klicala dolžnost do domovine in sem bil 3 mesece pri vojakih.

Komaj sem čakal, da se vrnem k svoji družinici, da si malo uredim razmere. Ko sem odšel z doma, sem jih moral pustiti popolnoma brez sredstev, saj niti stanovanja nisem mogel plačati. Ravno sem se toliko popravil, da bi malo »laže dihal«, ko me je na spomlad spet poklicala domovina.

Vrnil sem se šele zdaj v pozni jeseni. S skrbjo sem spremljal vse dogodke saj mi je šlo za obstoj družine, ki je bila doma brez sredstev. Ploče nisem dobival in tako so bili doma nedežni otroci brez pomoči.

Zdaj pride pa najhujše. Gospodar hiše mi je že medtem odpovedal stanovanje, a zdaj, ko je minila zaščita zame, sem brez strehe z družino na cesti. Iskal sem boren krov vsepovsod, a zaman. Lahko rečem, da sem pogledal več ko 150 stanovanj, a nihče ne sprejme — kaj pravite, gospod urednik? — družinice z otroki.

Povsod, kjer sem povprašal: »Samo stranko brez otrok.«

Torej, gospod urednik, zakaj so danes otroci, »bodočnost naroda«, na svetu, ko se jih pa vsak gospodar brani? Zakaj se zida toliko stanovanj, pa vse samo za družine brez otrok?

S svojo plačo ne zmorem dražjega stanovanja od 300 din, saj je še to predrago za nas družinske očete, kako naj pa potem plačujem drago stanovanje? Kaj bo pa družina imela za hrano in obutev, kje je pa potem še kurjava in ostalo? Pa zima je tudi že tu.

Saj moramo tudi z otroki živeti. Naj bi se malo bolj gledalo na družine z otroki in se jim dalo več zasluzka, kakor pa ga imamo zdaj!

Mislil, da mi cenjeni bralci in bralke ne zamerijo teh vstic, saj gotovo nisem osamljen v taki stvari. Če pa ima kdo kak predlog, pa ga rade volje sprejemem, da se skupno potegnemo za to.

Predlagam pa vsem družinskim očetom neiztrošen boj proti tistim gospodarjem, ki se branijo družin z otroki.

M. D.

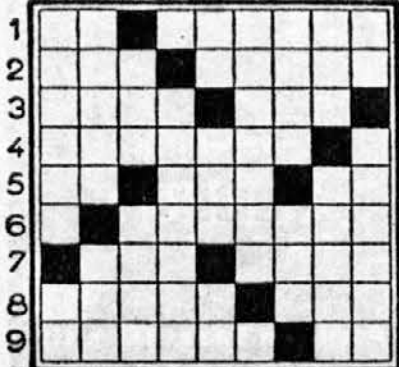
Če ima pa kdo od cenjenih bralcev ali bralk kakšno stanovanje za družinico 3 otrok, naj mi prosim sporoči naslov, da spravim svojo družinico pod streho.

Družinski oče.

UGANKE?

KRIZANKA

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Pomen besed

Vodoravno: 1. nemški lirik (1720 do 1796); italijansko vulkansko otočje. 2. mesto v Italiji; moško ime. 3. suknj; vzdržuje svet. 4. palestinsko mesto, katero je razdeljal Vespazijan leta 72. po Kr. 5. naslovna kratica; poltrava (Carex montana, firma, sempervirens); krajevni prislov. 6. rimski cesar (l. 14—37 po Kr.). 7. pridevnik; gojitev. 8. francoski operni komponist (1782—1871); japonski denar. 9. prislov; kemijski znak za radij.

Navpično: 1. belgijsko mandatno ozemlje v vzhodni Afriki; kratica za blagovestnika. 2. obrtnik; holandski kolonist v Afriki. 3. vilinska kraljica v keltski pripovedki; osebni zaimek (sklon). 4. vojna ladja. 5. predlog; reka na Kosovem; utrjen otok pred zapadno francosko obalo. 6. razdejan. 7. grški bog vojne; prislov. 8. pridevnik; zver. 9. veznik; staroslovanski baltiški ovek.

POSETNIKA

Kač

Risan

Kaj je ta oseba?

ENACBA

(a-b) + (c-d) + (e-f) = x

a = dolžinska mera

b = veznik

c = prestolno mesto ilirske kraljice

Teute

d = reka na Poljskem

e = dajatev

f = doba

x = mesto v Mehiki

PREMIKALNICA

PROFESOR

MELASA

GOLOVEC

MATAJUR

BEZENSEK

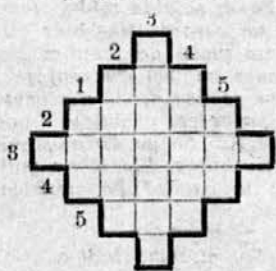
Besede premikaj tako, da dobiš navpično: letovišče v Švici v kantonu St. Gallen; zgodovinski kraj na Kosovem; industrijsko mesto na švedskem.

ŠTEVILNIK

a 1 — 2 — 3 — 4 — 5 —
b 6 — 2 — 7 — 8 — 5 — 3 —
c 8 — 2 — 9 — 2 — 10 — 11 —
d 9 — 7 — 6 — 1 — 2 — 3 —
e 10 — 5 — 11 — 4 — 2 — 1 —
f 8 — 7 — 9 — 8 — 7 — 9 —

Pomen besed: a) pritok reke Po v Italiji, b) avstrijski maršal (1717 do 1790), c) mesto v Siriji, d) mesto v britski Indiji, e) grški filozof (leta 469—399 pred Kr.), f) po haškem dogovoru prepovedani vojni izstrelek. — Diagonalno: orientalsko glasbilo (gong).

CAROBEN LIK

Pomen besed, navpično in vodoravno: 1. glas, 2. prosjak, 3. rusko oblačilo, 4. drag kamen, 5. začaranje.

Rešitve ugank iz prejšnje številke

REŠITEV KRIZANKA

Vodoravno, po vesti: 1. sv. zavora, 2. pod, korec, 3. opat, dan, 4. maraton, 5. ir, rov, po 6. n. radomir, 7. pab, dora, 8. ponos, lan, 9. prosek, ta.

Rešitev zlogovnice: 1. malinovec, 2. jerebica, 3. kolibica, 4. goslenica — marellica, Rešitev carobnega lika: 1. sem, 2. sotla, 3. metlika, 4. mlino, 5. ako.

Rešitev kvadrata: 1. Gabon, 2. aroma, 3. božer, 4. ome'o, 5. narod, Rešitev številnika: a) Donar, b) Elja, c) ta rok, d) edini, d) lit, e) Atika — Detela, rakija.

Rešitev posetnice: trgovski potnik.

Domača vzgoja šolarjev

Ko začne vaš otrok hoditi v osnovno šolo, ni s tem samo zaključil svoje otroške dobe, temveč se mu zdaj stavi prva velika preizkušnja, sicer še majhna, vendar za otroka dovolj težka problema. Otroci se zdaj prvič odtrga od materinega krila, skuša se osamosvojiti in zadovoljiti svoje potrebnosti. Prav v tej dobi ste svojemu otroku najpomembnejši in mu dolžni pomagati. Ko pošiljate svojega otroka prvič v šolo, si zadajte nekaj važnih vprašanj. Ali ste ga vzgojili tako, da se bo zdaj znal vesti, kakor je za njegovo starost primerno? Ali ne bo pretirano bojazljiv, ko bo stal pred svojim učiteljem? Morda ste te bojazljivosti sami krivi, ker ste ga kot otroka zmerom strašili z bavbavi in drugimi strašili? Ali ste ga skušali že v naprej seznaniti z nalogami in radostmi, ki ga čakajo v šoli?

Nikar ne posnemajte tistih staršev, ki ne vedo svojim otrokom pri odhodu v šolo nič drugega povedati kakor: »Poglej na vse strani, ko boš šel čez cestol Pazi, da te ne povzeli avto! Nikar ne hodi z ljudmi, ki jih ne poznate!«

To so sicer umestne besede zaskrbljene mamice, vendar gredo otroku skozi eno uho noter skozi drugo pa ven. To prav zato, ker te zapovedi vsako jutro že prav mehanično ponavljate. Ko torej otrok vidi, da imate te besede zmerom na koncu jezika dobro ve, da n' so važne in jih poveste samo za odhodnico.

Pazite, da svojega otroka že v mladosti nehoti ne naučite bahavosti. Kakšno grdo je poslušati otroke, ki se potopi domov pogovarjajo, kaj so njih starši. Tisti, katerih starši so premožni in izobraženi, se s tem hvalijo, drugi morajo pa hoče-neče molčati, ker se čutijo ponižane, čeprav sami ne vedo zakaj. Ne oblačite svojih

otrok pretirano moderno. S tem bi dosegli prav nasprotno tega, kar želite. Otroci sami bodo postali prevzetni, ko bodo videli, da so bolj oblečeni kakor drugi, njihovi sošolci jim bodo pa zavidali in sovražstvo med njimi bo neizogibno.

Skušajte že zgodaj navaditi svoje otroke realnega gledanja na svet. S tem jim boste prihranili marsikatero razočaranje. Prav tako jih navadite, da bodo znali sami objektivno presojati in se ne bodo zanašali na sodbo drugih. Če je vaš otrok brez vaše krivde nagnjen k bahavstvu in prevzetnosti, mu skušajte z lepo besedo dokazati, da je človek v vesoljnem svetu samo majhna mušica, ki jo viharji mečejo sem in tja. Nobenega smisla torej nima, da bi se kdo prevzetno nosil, ko ga vendar že jutri lahko doleti velika nesreča in vsa njegova prevzetnost bo sp'evala po vodi.

Svojim otrokom morate v prispodobah povedati o šoli in součencih približno tole:

V šoli imajo vsi učenci iste pravice. Naravno je, da so med njimi nekateri manj nadarjeni kakor drugi. Zato se pa bolj nadarjeni učenci ne smejo drugim posmehovati. Nikdar namreč človek ne ve, kakšne stiske in težave so morali že preživeti v svoji najnežnejši mladosti, da so duševno zaostali. Toženje med šolskimi otroci je ena izmed najgrših napak, ki so pa pogostne posebno med deklicami. Takšnih razvad morate svojega otroka za vsako ceno odvaditi.

Skušajte mu tudi učitelja prikazati kot prijatelja, ki mu želi samo dobro in le v skrajnem primeru uporablja kazni. Tako boste zmanjšali breznost, ki je med učiteljem in učencem in ki ga zna le redkokateri učitelj premagati.

ga lepo rumeno spečemo. Nekoliko ohlajeno režemo na rezine in jih potresemo s sladkorjem.

Kavna torta: Potrebujemo 2 jajci, 25 dek sladkorja, četrt litra črne kave, malo pecilnega praška, limonovo lupino, nekaj v prah stolčenih klinčkov in malo cimeta. Za nadev potrebujemo dobro marmelado. Jajci in sladkor penasto vmešamo, dodamo dvakrat presejano moko, ki smo ji dodali pecilnega praška in malo črne kave. Torto spečemo v dobro potresnem tortnem obodu. Ko je ohlajena, jo prerežemo in namočimo z marmelado. Torto prevlečemo s kakšnim ledom ali jo pa samo potresemo s sladkorjem v prahu.

Jajčne klobasice: 8 jajec zvrkljamo z osminko litra mleka ter doda-

Priporočila se manufakturna trgovina

JANKO ČEŠNIK

Ljubljana, Lingarjeva ul.

mo malo soli in popra. V plitvo ponev denemo mast ali presnega masla; ko je vroče, izlijemo mast iz ponev in vlijemo vanjo vmešana jajca. tolko, da pokrijemo dno. Potem potresemo na rezance zrezanih sardel in zvijemo. Tako delamo, dokler imamo kaj jajec. Vsako klobasio zrežemo čez pol in jo damo k solati ali kakšni drugi prikuhi na mizo.

Kockasta tvoriva so se zmerom moderna. Posebno so se obnesla za domače in delovne obleke. Na sliki vidite eno izmed njih z velikimi črnimi, zelenimi in sivimi kockami, z lakastim pasom in deškim ovratnikom.

Črno ali kakšno drugo temno obleko kar moči pozivimo z takšnole ljubko vestjo iz belega pikeja ali kak nega drugega tvoriva. Letošnje leto se je vestja sploh zelo uveljavila. Eno in isto vestjo smo namreč že videli pri popoldanski in večerni obleki, drugo pa spet pri dopoldanski in športni. Vestja je ena izmed tistih priteklin, ki dajo naši garderobi čudovit učinek.

Kje je največ vitaminov?

Sodobna znanost o prehrani pravi, da so vitamini neobhodno potrebni za normalen razvoj in zdravje človeškega organizma. Koliko in v katerih sadežih so vitamini bo zanimalo prav vse ljudi. Zanimalo jih bo pa ne samo, v katerih sadežih so, temveč tudi kako učinkujejo.

Vitamin D v korenju in špinaci. Vitamin E v zelju, korenju in solati.

Važno je omeniti tudi to, da je vsebina vitamina v posrednih vrstah sadja in zelenjave odvisna od zrelosti, načina ohranitve in konzerviranja sadja in zelenjave in podobno. Zato lahko vrtnar in sadjar z ozirom na svoje strokovno znanje v veliki meri dobro ali slabo vplivata na prehrano svoje okolice.

Kako okrasimo božično drevesce

Poleg okrasov, ki so ostali od zadnjega božiča, skoraj vsaka gospodinja dokupi še kakšne nove okraske za božično drevesce. Toda okraske, kupljene v trgovini so navadno zelo dragi.

Letos pa naredite izjemo in si sami okrasite božično drevo v svoje in veselje svojih otrok. Najprej pecivo. Naredite majhne kokosove poljubčke v velikosti orehov. V zmes ni treba dati niti mandljev niti orehov. Spečemo jih povsem svetlo, v še tople na napepljeno bele nitke. Obesimo jih na smrekove vejice in podobni bodo lepim snežnim kepicam. Naredimo jih v treh velikostih, da jih je čim več. Ko odslužijo svojo nameno in ko minejo prazniki, jih bodo otroci kaj hitro spravili v svoje sladkosnedne želodčke.

Razen tega lahko naredi vsaka gospodinja majhne kroglice iz vate. S pomočjo igle jih nanizamo na srebrne ali zlate niti. Med kroglicami naredimo debele voze. Kroglice enakomerno porazdelimo na nitki. Zelo lepo je, če visi od vrha smreke do tal nekaj takšnih nit in izpopolnjujejo vtisk beline, ki ga daje drevesce, okrašeno z belimi poljubčki.

Če obesimo na smreko še bele svečke in jo posujemo z belim kristalnim prahom, bomo imele nad vse lepo božično drevesce, ki pa bo, kar je najvažnejše, le malo stalo.

Po trudapolnem delu — zabava in razvedrilo v »Družinskem tedniku«

RADIO

KORTING

BIRKE

Ljubljana, Mestni trg 9 Tel. 2-56

Božično čiščenje

Vsaka gospodinja mora posvečati veliko pažnjo svojemu stanovanju, če hoče, da bi bil njen dom privlačen kraj za vso njeno družino. Stanovanje mora biti v redu; za to ga moramo pospravljati. Vsak dan gospodinja pospravi vse stanovanje, a nekajkrat v letu se loti »generalnega čiščenja«. Pred božičnimi prazniki je prav gotovo na vrsti tudi to.

Takšno pospravljanje in čiščenje je zelo utrudljivo, če si gospodinja ne zna primerno razdeliti vsega dela. Začetni bi morala pri spalnici. Zjutraj, ko ostanemo sami doma, znesemo vso posteljnino, preproge, divan in podobno na dvorišče, balkon ali pa v večjo vežo.

Ko smo sobo že precej izpraznili, pričnemo s čiščenjem. S sten snamemo vse slike in jih očistimo. Z dolgim omelom omedamo strop in stene, toda biti moramo previdni, da ne odrgnemo slikarije. Nato očistimo svetilke, zrcala, s toplo vodo umijemo okna in okvire. Pohištvo zdrgnemo z mehko krpo ter ga namažemo s petrolejem ali pa s primerno kremo. Ko smo vse drugo očistili, se lotimo tal. Če imamo pod iz navadnih desk, ga zribamo s toplo milnico in splakujemo z mrzlo vodo, ki jo moramo večkrat menjati. Pod moramo dobro zbrisati s suho krpo, da ne ostanejo po tleh m'čezli.

Parketne zdrgnemo z železnimi opilki, namažemo s parketno kremo in jih dobro zdrgnemo, da se lepo svetijo. Težko pohištvo premikamo tako, da denemo pod noge debelo volneno krpo. Ko smo očistili strop, stene, tla in pohištvo, znosimo v sobo posteljnino in vse, kar spada v sobo. Najprej moramo vse očistiti prahu, dobro očet-

Čepica in rokavičke za vašega najmlajšega

Vašemu enoletnemu malčku mora letos božiček prinesiti garnituro. Čepica, za katero prinašamo navodila in kroj, in tople rokavičke se mu bodo prav lepo prilagale.

Za oboje potrebujete samo 56 g sinje in 28 g bele volne. Za vezenje lahko uporabljate tudi nekoliko angorške volne. Razen tega potrebujete 4 pletilke št. 4, kakršne uporabljamo za pletenje nogavic.

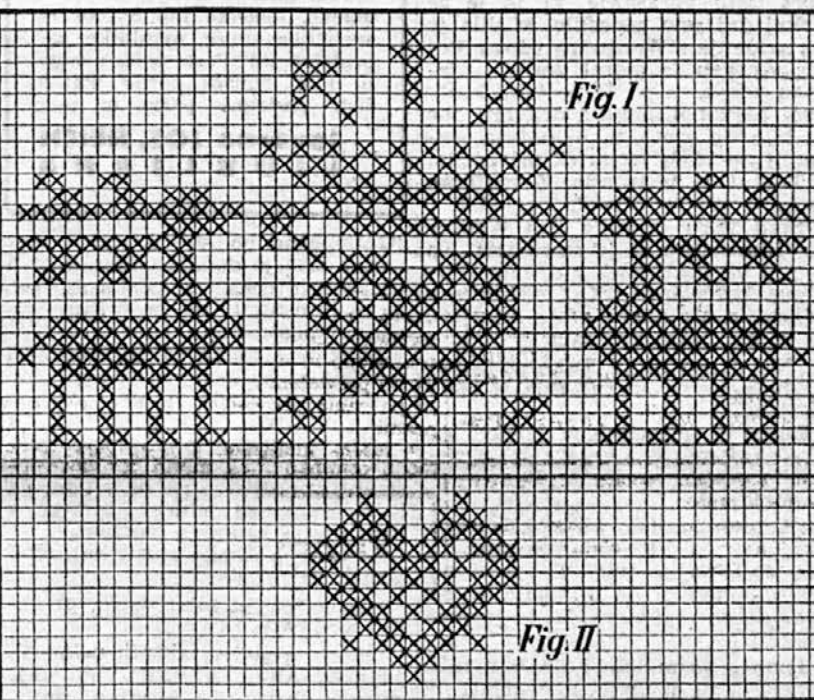
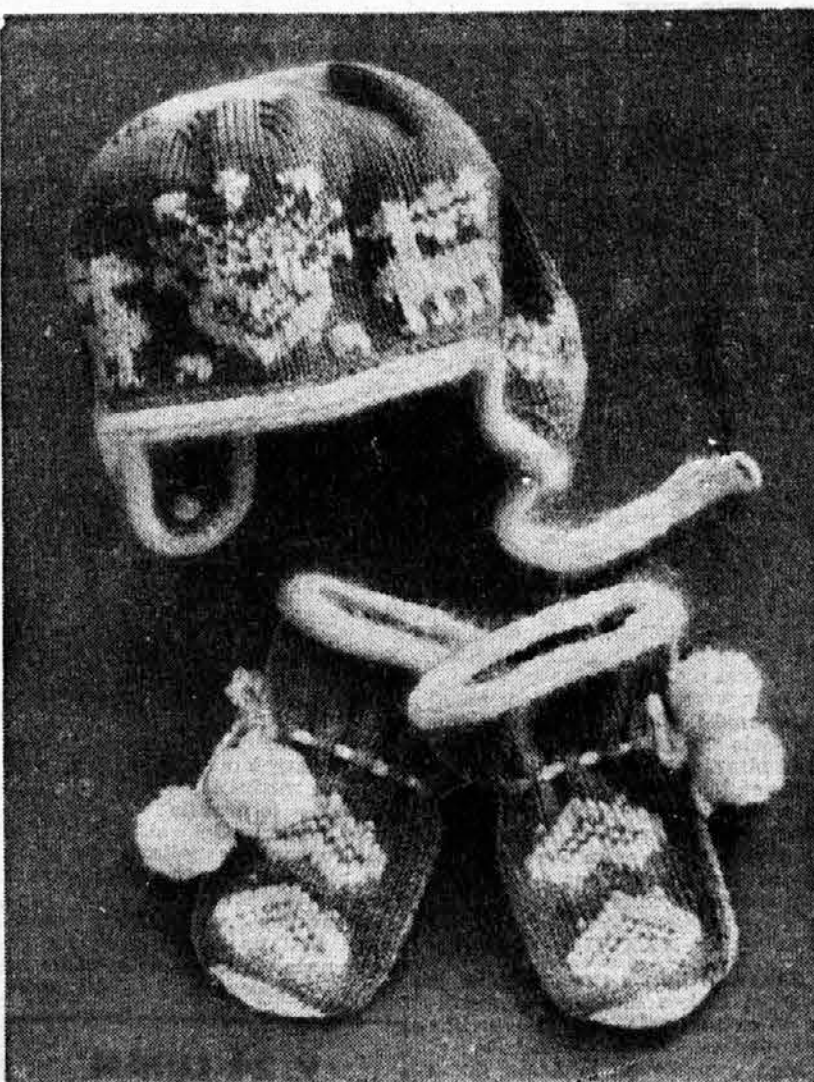
Čepico začnite pletiti pri »uhljih«. Na prvo pletilko nasnujete s sinjo volno 8 petelj in pletite dve vrsti desnih. Odtod pletite na vsaki pletilki dve začetni petlji tja in nazaj grede desno, ostale pa gladko, to se pravi na lice desno, narobe levo. V vsaki 2. vrsti dodajte po drugi petlji na obeh koncih po dve petlji, dokler jih nimate na pletilki 28. Končajte z vrsto levih petelj. Drugi »uhelj« napravite prav tako.

Glavico čepice pletite na treh pletilkah. Na prvo pletilko nasnujete 9 petelj in nanje pripletite en uhelj. Na drugo pletilko nasnujete 36 petelj. Tretjo pletilko začnite z drugim »uhljem«, potlej pa nasnujete še 9 petelj. Prvič naokrog pletite desno, drugič pa takole: 9 levo, 28 desno, 36 levo, 28 desno, 9 levo. Potlej pletite 9 cm visoko samo desno. Nato začnite snemati. Napletite 8 petelj; eno petljo rahlo dvignite, spet eno petljo podpletite, vzemite spuščeno petljo čez podpleteno in tako nadaljujte celo zaokroženo vrsto. Potlej pustite eno vrsto brez snemanja, spet eno vrsto snemajte itd. Ko imate 5 petelj med snemanji, začnite pletiti z belo volno — angorške volne tukaj ne morete uporabiti — in pletite dalje, dokler ni nobene petlje več med snemanji. Potegnite nit skozi ostale petlje in jih močno sešijte.

S košom zmečkanega vlažnega svilenega papirja čepico napnite. Ko se posuši, uvezite vzorček I. na čelo, vzorček II. pa na »uhlje«. Zato uporabite belo volno. Potlej petlje ob robu čepice nasnujete in napletite z belo volno eno vrsto desnih, 6 vrst levih in na koncu še eno vrsto desnih. Trak pripet pod brado, mora biti 10 cm dolg; spletkite ga iz 30 novonasnutih petelj. Eno vrsto pletite desno, drugo levo itd. Vsega skupaj naj bo 7 vrst. Končajte z vrsto levih petelj. Na en konec traku napravite zanko, na »uhlje« pa prisižite na notranji strani gumb.

Rokavičke začnite pletiti zgoraj, pri zapetju. Z belo volno nasnujete 50 petelj in najprej pletite vrsto desnih. Potlej sledi 6 vrst levih, odtod pa s sinjo pletite desno, dokler zapetste ni 4 in pol centimetra visoko. V naslednji vrsti enakomerno snemajte, in sicer toliko petelj, dokler nimate na pletilki samo še 40 petelj. Zdaj napletite luknjičasto vrsto. Dalje pletite gladko, dokler rokavička ni 6 in pol centimetra visoka. Začnite snemati. Dve petlji podpletite skupaj, pustite 16 petelj, dvakrat po 2 petlji skupaj, spet 16 petelj pustite in potlej še enkrat po 2 petlji skupaj. Ko ste v dveh vrstah snemali, začnite pletiti z belo volno in nadaljujte s snemanji, dokler ne ostane samo 12 petelj. Skoznje potegnite nit in zasijte.

Naposled uvezite na rokavičke dva srčka, kakršna vidite na sliki. Rokavičke zavijte med dva vlažna papirja.

Nakvačkajte 28 cm dolgo verižico z dvojno nitjo. To verižico potegnite skozi luknjičasto vrstico na rokavički in jo na koncu okrasite z okroglimi čopi. Drugo rokavičko spletkite prav tako.

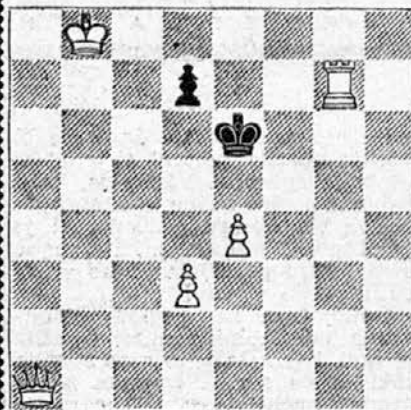
Oboje, čepica in rokavičke, ne da dosti dela, zato boste garnituro lahko

spletki do božiča, da jo najde vaš malček pod drevescem. Kroj je izredno primeren tudi za večje otroke, ker je čepica izredno topla, nič manj pa ne rokavičke. V tem primeru morate pa kajpak naše mere prilagoditi svojim. Vaš malček bo darilca gotovo zelo vesel, ko bo videl tako lepo vezenje.

ŠAH

Problem št. 96

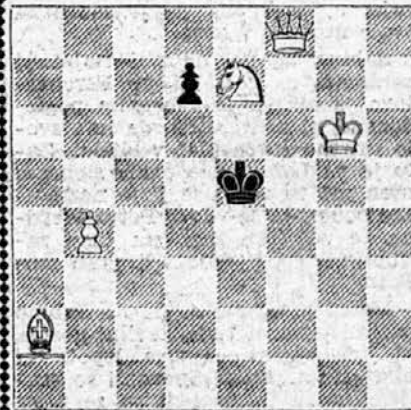
Sestavlil Herman Keidanski

Mat v 2 potezah (B 58)

Problem št. 97

Sestavlil Konrad Bayer (1864.)

Mat v 3 potezah (B 61)

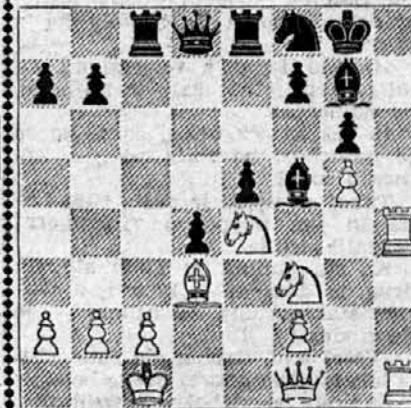
Rubinstein je velik mojster

Igra z damskim kmetom (Varšava 1909.)

Beli:	Črni:
Rubinstein	Marshall
1. d4	d5
2. Sf3	c6
3. c4	e6
4. e3	Ld6
5. Sc3	f5
6. Se5	Lxe5
7. dxc	Sh6
8. f4	o-o
9. Le2	b6
10. o-o	Lb7
11. b3	Sa6? (Sf7)
12. La3	Tf7
13. Ld6	Td7
14. b4	Sf7
15. cxd	exd
16. b5	Sc7
17. bxc	Lxc6
18. Lxc7	Txc7
19. Lf3	Kh8
20. Sxd5	Td7
21. e6	Td6
22. exf	Lxd5
23. Lxd5	Dd7
24. Lxa8	Txd1
25. f8d mat.	

Nenadejan preobrat...

Iz partije Richter—Abramovič (Hamburg 1930.)

19. Th4—h8 šah!!
20. Th1×h8 šah
21. Df1—h1 šah
22. Se4—f6
23. Dh1—h6 šah! in D×h7 mat.

Rešitev problema št. 95

1. Dh8—d4
2. e6×d7
3. Dd4—d5
4. d7—d8D mat
1. d7—d5 šah
2. Dd4×d5 Kc8—c7
3. Dd5—c6 šah itd. Kc8—b8
4. d7—d6
5. Dd4—a7 d6—d5 šah
6. Ke4×d5 itd.

Beli mož - napolni svoj koš!

Igrač, perila, rokavic, nogavic in kar si želiš pri **SAMCU** na Mestnem trgu gotovo dobiš!

kati in zbrisati. Postelje sveže preoblečemo in tako je delo za en dan končano.

Po istem redu očistimo še druge sobe, za zadnje pa prihranimo pred-sobo, kopalnico, stranišče in kuhinjo. Stranišče školiško polijemo s solno kislino, da se odstrani vsa nesnaga.

Zavese če so iz pralnega blaga, operemo in zlikamo; če so pa iz težkega tvoriva, jih samo prezračimo in očistimo.

Ponos vsake gospodinjice je omara, polna perila. Toda biti mora lepo pospravljena; spomniti se je moramo tudi pri »generalnem čiščenju«. Za takšno pospravljanje bi si morala gospodinja določiti vsaj en dan. Ta dan naj posveti pospravljanju prav vseh omar in predalov.

Ko smo očistili stanovanje, oprali zavese in premenjali prtičke, pregledamo še enkrat, ali stoji vse tako, kakor je bilo poprej. Pri takšnih priložnostih, ko imamo stanovanje »postavljeno na glavo«, kakor vidimo, kaj bi bilo dobro preurediti. Kakšna sprememba bo poživila sobo. Dovolj je, če postavimo samo omaro na kakšen drug prostor in vsa družina bo kmalu opazila prijetno izpremembo. Saj izpremembe krajšajo čas! Enoličnosti se človek kaj hitro naveliča; za to bi morale tudi gospodinjice poskrbeti, da se noben družinski član ne naveliča enoličnega doma.

Za praznike napolnimo vse vaze z

zelenjem, ki ga lahko same nabereamo ali pa za nekaj dinarjev kupimo na trgu. Tako bo vaše stanovanje kakor »iz skatlice« in videli boste, da se vam tako vaš trud in vaše delo obilno poplačala ob pogledu na zadovoljne obraze vaše družine.

Novosti zimske mode

December je res najdražji mesec v letu. V nobenem drugem mesecu se ne nakopiči toliko izdatkov, ki jih ni mogoče opustiti. Najprej miklavževanje. Kdor nima otrok, ima prijatelje, ki jih je treba obdarovati. In potlej božični prazniki. Tudi v najskromnejšem domu hočejo imeti na mizi pribojšek. Če drugega ne, vsaj potice. A če bi bilo samo to! Za zimo je navadno potrebna nova obleka, torej spet izdatke. Treba je globoko poseči v žep — čeprav se plača ni zvišala, če slučajno pri hiši ni nobenih prihrankov, ti izdatki ne bodo zmogljivi.

Nova obleka ni nujna. Če pa že mora biti, potlej naj velja pravilo: preprostost. Videli bomo, da se da tudi s preprostimi in ne predragimi sred-

stvi doseči eleganco. Samo nekoliko okusa je treba.

Tudi letošnja zimska moda ima stranpota za ženske, ki so željne nekaterih izjem. Letošnji zimski kostum je iz mehkega volnenega blaga diskretno barve in se od lanskega razlikuje samo v toliko, da je jopica nekoliko daljša in ima majhen, mladosten deški ovratnik. Krilo je kratko, ne pretesno niti preširoko. Čevlji se skladajo z barvo blaga in imajo udobne široke pete. Nogavice so pa volnene!!! Včasih vidimo še celo doma pletene nogavice!

Najzanimivejši so pa zimski klobuki. Nekateri imajo široke kraje in jih nosimo s čela pomaknjene nazaj. Drugi so majhni, obrobljeni s krznom, potisnjeni nad desno oko in jih zadaj pritrdimo s trakom.

Vse, kar velja za kostume, velja tudi za obleke. Bluze so preprosto krojene. Nekatero so podobne moškim srajcam, druge imajo ozke ali pa široke rokave, so kratke in dolge. Bluze lahko naredimo tudi iz dvobarvnega blaga, kar ima to prednost, da zanje lahko uporabimo različne ostanke.

Modni diktatorji so spet uveljavili lep odtенок rjave barve zrelih lesnikov. Rjava barva je moderna v prav vseh odtenkih od najsvetlejših do skoraj črnorjave barve.

Namesto usnjenega pasu so modni stvaritelji diktirali različne nadomestke iz raznih tkanin. Ovratniki so zelo majhni, večkrat pa vidimo okrog vratu vrvice in trakove. Moderne so lepe svilene samoveznice, ki se lepo izpreminjajo. Niso pa več moderne doslej tako priljubljene bele garniture.

Tudi večerna obleka je letos skromnejša. Navadno je visoko zaprta, a je vendar ohranila svojo ljubkost. Moderne so tudi kombinirane večerne obleke. K dolgemu krilu iz svetlikajo-

čega se blaga nosimo kratek suknjič iz sukna. Zelo lepa je pa tudi bela obleka, vezena z zlatom.

Zelo moderni j letos žepi vseh mogočih oblik in velikosti. Srečujemo jih tudi na večernih oblekah, kjer so pa spretno skriti. Saj velja tudi za večerno obleko pravilo: združimo praktično z lepim in koristnim!

Porabni nasveti

Mesoreznicu pred uporabo najbolje očistimo, če zmeljemo kos stare kruhove skorje. Skorja odstrani vso vlago in prah.

Povoščeno platno moramo čistiti samo z mlekom in nikdar z vodo. Tako bomo ohranili platno precej dolgo.

Nikdar ne imejte v rokah vključene električne luči ali kuhalnika, kadar imate opravka z vodovodom. Nevarnost je zelo velika!

Zaradi mraza in vetra nam ustnice rade pokajo. Dvakrat na dan denemo nanje obliž iz mešanice 30 gr rožne vode in 4 kapljice laudanuma, ki ga dobite v lekarni.

OKVIRJENJE SLIK

velika izbira, nizke cene
IVAN GAMBERGER
LJUBLJANA, Kolodvorska 18

Bluza iz začetka sedanjega stoletja je spet oživela. Vaša babica bo veselo vesela, ko vas bo videla v bluzi z visokim ovratnikom in nagubanim živetkom, okrašenim s čipkami. Priznati bo morala, da zna današnja mladina oblačila prav tako očarljivo in prikupno nositi kakor mladina njenih časov.

Monogrami — entel — ažur
gumbnice — gumbi — plise
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

LIUBLJANA, Františkanska ulica
nasproti Uniona

Vezenje perila, predtisk ženskih
ročnih del

LJUBEZENSKI ROMAN MLADEGA DEKLETA

NAPISALA ANNY PANHUYSOVA
PREVEDLA K. N.

NA RAZPOTJU

34. nadaljevanje

Ko se je prvi strah, da je ne bi grofica opazila, polegla, si je družbo bolj ogledala. Videla je, kako Sabini pogled nežno in hrepenče počiva na obrazu gospoda, ki je sedel poleg nje, in s katerim se očitno ni pogovarjala ravno vsakdanjih reči.

Odtlej Lona niti pogleda ni odvrnila od Sabinine mize. Opazila je tudi, kako sta si zaupno stisnila roki in da sta se zmerom znova zaupno smehljala.

In tej nebržnici je Peter Werdn zaupal svojega otroka! Zmerom znova se je spraševala, zakaj ne njej, ki bi ga negovala in skrbela zanj kakor za dragoceno, za največji zaklad? Neukrotljiva jeza do Sabine se je je polastila. Najrajši bi poskočila in ji zabrusila svoje mnenje v obraz.

Sabina se pa ni niti najmanj zanimala za goste. Lona Fercher to je ošinila le z bežnim pogledom in ni niti slutila, da ima svojo smrtno sovražnico v bližini. Zato je pa Lona zasledovala sleherni njen gib in zdelo se ji je neznanako podlo, da se vdova Petra Werdna že po tako kratkem času za ljubljeno spogleduje z drugim moškim.

Med tem časom so pa na Sabino postali pozorni tudi številni gostje, ki jim njena očarljiva lepota ni bila ostala skrita. Spoznali so kraljičino mode in pogledi so se uprili vanjo. Po dolgem času se je spet pojavila med njimi. Tako na lepem, kakor je bila izginila, se je spet pojavila. In kako lepa je bila! Še lepša kakor poprej, so ugotovili. V visoko zaprti črni obleki, ki se je tako lepo podala njeni svetlosti lepoti. Ničesar pa ni videl ničesar netaktnega v tem, da je prišla s spodobno družbo v ugleden lokal. Za druge oči sta bila Sabina in Egon samo znanca, prijatelja ali sorodnika.

Neki zelo navdušen oboževalec bivše kraljičine mode se je pa na lepem dvignil in stopil k dirigentu orkestra. Naročil mu je, naj zaigra slager »Kraljičine mode«, ki je bil znan od Sabinine izvolitve in ki je še zmerom vžgal. Namignil mu je, da sedi v dvorani kraljičine mode, kateri na čast so zložili to pesem in dirigent je bil takoj pripravljen ugoditi.

In orkester je zaigral priljubljeno melodijo. Tedaj je šlo od ust do ust, da je v dvorani očarljiva kraljičine mode. Ko je godba zaigrala refren, so vsi navzoči zapeli in uprli oči v Sabino. Naposled so dvignili čase in ji napili.

Sabina se je zdržnila, ko je zaslislala slager, skomponiran njej na čast. V njej se je kljub vsemu zbudila majhna ničemurnost; pomenljivo se je nasmehnila Emi.

Egon je zaslislal iz petja navzočnih refren o »kraljičini mode«. Osupnil je in Sabino vprašujoče pogledal:

»Ali vse to morebiti celo tebi velja, Sabina? Njegov glas je rahlo trepetal. Sabina je skomignila z rameni.

»Očitno, Egon, a verjamim mi, da mi je neprijetno; zato je najbolje, da odidem.«

In res so čez nekaj časa, ko se je pozornost odvrnila od nje, zapustili lokal.

Takoj za njimi je odšla tudi Lona in jim neopazno v primerni razdalji sledila.

Ko sta Sabina in Egon stopala drug ob drugem — Ema je s svojim Maksom šla za njima — je Egon dejal:

»Vesel sem, Sabina, da smo odšli iz lokala. Ono poprej me je bolelo.« Sabina je globoko zavzdihnila. Odgovorila je:

»Odslej se bom ogibala vsega, da se bom izognila takšnim rečem. Saj nočem biti nič drugega kakor tvoja Sabina, ki jo ljubiš. Vse drugo ni važno.«

Prisrčno ji je odgovoril:

»Hvala ti za te besede, Sabina. Iz vsega srca se ti zahvaljujem zanje.«

Lona je paroma sledila do železniške postaje. Ko so med potjo sedli v taksi, je tudi ona storila isto in šoferju ukazala, naj sledi prvemu vozu.

Na postaji je še zmerom ostala v dostojni razdalji od družbe. Videla je, da je Sabina stopila v odhajajoči vlak, se poprej se je pa s poljubom poslovila od gospoda, ki jo je spremljal. Njena ogorčenost je vzvalovila kakor razburkano morje.

Torej tako daleč sega predznost te nadute ženske! Bila je vdova grofa Werdna in mati njegovega otroka — a se javno poljubljuje že z nekom drugim.

Sabina je bila v vlaku nekoliko slabe volje. Odločila se je, da odselej ne bo obiskovala javnih lokalov samo z Egonom, temveč da bo zmerom ostala v očetovi hiši. Njena žalna obleka jo je bolj zadrevala, kakor je bila doslej opazila.

Egon jo je naslednji dan obiskal. Ko mu je razložila svojo odločitev, ji je vesel pritrdil.

»Po novem letu odpotujem nazaj na Španko. Videli naju bodo skupaj šele takrat, ko bova stopila pred oltar. In potlej se ne bova nikoli več ločila, kajne, Sabina?«

In Sabina je upravičeno pričakovala, da bo čez leto dni vse, kar jo zdaj teži in ovira, že daleč za njo in da bo potlej odšla z ljubljeno moškim v tujo, lepo deželo.

XXXVII.

Poslednji dan tistega leta se je nagibal h koncu. Poulčne svetilke so se prižigale, trgovine so bile razsvetljene.

Med tem ko si je Lona doma pripravljala večerjo, jo je mučilo spet tisto vprašanje, ki jo je že nekaj dni sem zaposlilo. Mislija je na svidenje z Werdnovo vdovo. Peter Werdn je moral umreti, njegova vdova se pa že po tako kratkem času poljubljuje z drugim! Nič ni bilo na svetu tako hudega, češar ji ne bi ta trenutek privoščila.

Takrat je pozvonilo. Z vzdihom je Lona vstala in odšla pogledat.

Pred vrati je stala Ilza Webrova. Ljubezljivo se je smehljala. Za njo je bil postrežek z dvema velikima kovčegoma. Ko je kovčega odložil in sta zaprli vrata za njimi, jo je Ilza takoj vprašala:

»No, draga moja, kako se počutiš po svetem večeru? Bila si malo okajena, kajne?«

Lona jo je začudeno pogledala:

»Zakaj me pa tikaš?« jo je nekoliko osupla vprašala. Ilza se je zasmejala.

»Ampak Lonica, ali si bila tako okajena, da niti ne veš več, da sva bratovščino pili? Takoj si mi rekla, zakaj se ne bi tikali, ko se tako dobro razumeva. In to je tudi res.«

Lona o vsem tem kajpak ni nič vedela, a ni si upala ugovarjati in je samo menila:

»Res se ne morem spomniti, da bi bili sklenili bratovščino.« Ilza ji je šaljivo zagrozila:

»Torej samo tvojemu vinskemu razpočenju se moram zahvaliti za tvoje prijateljstvo? Sicer bi bilo pa res smešno, če bi se dve, kakršni sva midve, ne tikali. Saj naju veže, če nič drugega ne, vsaj najino

Relativnost

Učitelj: »Tonček, kakšna razlika je med »premalom« in »preveč«?

Tonček: »Vem, gospod učitelj! Na primer tisto z opeko. Če hočete graditi hišo, tedaj je ena opeka premalo, če vam pa prav tista opeka pade na glavo, je preveč.«

iz živalskega carstva

V gozdu se srečata dva hrošča.

»Zakaj si pa tako slabe volje, prijatelj?« vpraša prvi.

»Imel sem hudo smolo,« odgovori hrošč, »pol ure sem koketiral s kresnico, šele potlej sem opazil, da ni bila kresnica, ampak tleča cigareta.«

Narava in tehnika

»Torej draga sestra, kako ti je kaj všeč moja zaročenka?«

»Krasna je, res ti ne bo delala sramote. Oči kakor srna, prelepi kodrast lasje, čista polt, zobje, ti so pa mojstrski izdelek moderne tehnike...«

Zgodovina Rimljanov

Profesor: »Peter, kaj je bila največja vršina Rimljanov?«

Peter: »Da so znali latinski.«

Skromna zahteva

Mirko nadleguje strica naj ga fotografira. Stric bi se rad izmazal in pravi:

»Zdaj je že premalo svetlobe za fotografiranje.«

»Oh, za tako majhnega fantička, kakor sem jaz, je že gotovo še dovolj,« moleduje Mirko.

Razumljivo

»Petrček, zakaj pa tako rad piješ ribje olje, če ti ga daje dedek?«

skupno sovrašтво do Sabine Tannove.«

»Kaj veste, gospodična Webrova — hočem reči, kaj veš o mojem sovraštvu do Sabine Tannove?«

»Ce je še tako napeto premišljevala, se Lona ni mogla spomniti, kaj je bila izdala na sveti večer v svoji omotici. Sicer je bila pa Ilzina trditve, da sta se na sveti večer pobratili, samo pretveza. Ilza je pač mislila, da bo z žensko, s katero se tika, laže sodelovala. Vsaj bolj brezobzirno! In Lona ji mora pomagati, da se maščuje kraljičino mode za njeno ovadbo policiji. Načrt zato je imela že pripravljen. Zato je Loni dejala:

»Svetujem ti, da skupaj ukreneva nekaj, kar ji bo dalo za nekaj časa misli.«

Lona se je branila:

»Ne mislim sodelovati. Ne maram imeti opravka s policijo. Že prvič sem preveč strahu prestala zaradi nje.«

»Neumnica, saj ti bom pomagala! Niti najmanjši sum ne bo padel nate. Odločila sem se, da se ji bom maščevala, a ti ne smeš

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetilolika srca, ovratnike, zapetnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

lovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

strahopetno ob strani statil! Čez nekaj časa je dodala: »Moral bi ji ugrabiti otroka in poskusiti vse, da bi jo osumili, da ga je sama na skrivaj odstranila.«

Lona je strmela vanjo, naposled pa dejala:

»Ne vem, ali bi ji bilo posebno težko pri srcu, če bi otrok izginil.«

»To je nama lahko čisto vseeno,« se je nasmehnila Ilza posmehljivo. »Bistvo ne bo v tem, da ji bova otroka odnesli, temveč v tem, da jo osumiva zločina.«

Lona je s široko razprtimi očmi komaj zajecjajala:

»Toda to... bi bila... pač... prevelika podlost!«

»Kaj se pravi v takšnih primerih podlost? Ali je zaslužila tudi najmanjšo obzirnost? Ali ti ni ugrabila moža, ki si ga ljubila, in kar je meni storila, ji nikoli ne odpustim. Njej nikoli ne storiva preveč zla.«

Lona je spet vprašala z oklevajočim glasom:

»Kaj pa storiva z otrokom, če ga nameravaš ugrabiti? Kam ga boš skril?«

HUMOR

»Veš, njemu se roka bolj trese kakor mamici, zato ga več polije.«

Obleka primerna...

Mati: »Mladenci, ki se je zadnjič sukal okrog tebe, mi je zelo všeč, čeprav je skromen fant. Povabila sem ga nocoj na večerjo. Bil je videti nekoliko v zadregi, najbrže zaradi obleke. Rekla sem mu torej, da lahko pride kar v svoji delovni obleki.«

»Joj, mama. Zvonko je vendar plavalni učitelj!«

Ljubezen

Ona: »Dragi, toda samo od ljubezni vendar ne moreva živeti!«

On: »Zakaj ne, če te tvoj oče dovolj ljubi?«

Zapleteno

Zdravnik: »Ali ima vaš prijatelj navado, da govori sam s seboj, kadar je sam?«

Prijatelj: »Tega ne vem, še nikoli nisva bila skupaj, kadar je bil sam...«

Moder nasvet

Gospa Milena je zadnji čas zelo nesrečna; boji se, da je mož ne ljubi več, in najbrže ne neupravičeno. Po dolgih preokanih dneh in nočeh se odloči, da bo povprašala za nasvet svojega strička, starejšega izkušenega človeka.

»Moj mož me ne ljubi več,« mu zupa s solznimi očmi gospa Milena.

»Ali si prepričana, da ne?« jo vpraša striček.

»Najprej ga bova privedli sem, v tvoje stanovanje, da zabriševa sleherni sled za seboj. Potlej ga vzame neki moj dober prijatelj, ki je zdaj slučajno začasno v Berlinu, ki pa kmalu odpotuje v Pariz. Sem že govorila z njim o tem. Po poklicu je namreč cirkuški ravatelj. Menil je, da bi dekletce lahko s pridom uporabil, napravil iz nje koristno moč, in če ima kaj soli v glavi, utegne postati nekoč še slavna cirkuška umetnica!«

Lona je nekaj časa ugovarjala, a njeno sovrašтво do Sabine je bilo le preveliko; zato se je počasi vdala in pristala na načrt. Njeno sovrašтво je posredovalo. Ilza Webrova se je pa strupeno smehljala:

»In če bo manekenka imela srečo, da se ji nič drugega ne pripeti, kakor da bo morala nekaj časa sedeti v preiskovalnem zaporu, je že dovolj. Verjetno je pa, da ne bo tako gladko izvozila. Pusti me le, da vse previdno pripravim.«

Pri kovanju načrtov jo je vodilo sovrašтво do Sabine, ki je bila kriva, da se ji je že nekoč pokvaril dalekosežni načrt. S svojim »prijateljem« in še dvema pajdašema je hotela namreč čez morje, priskrbeli si je že vse, do poslednje toaete, seveda v modnem salonu Wellert, a jih kajpak ni plačala. »Predstavljala se je za maharadžovo ženo in se tako tudi nasmehnila. Potlej jo je pa v berlinskem predmestju neke videla Sabina, jo spoznala in naznanila. Ilza Webrova je bila še mlo kaznovana, njeni pajdaši pa dotlej še niso ukali svobode.

In tako ni čudno, da se je v ženski, ki ni imela očitajoče vesti, tako hitro in brez pomisleka porodil peklenski načrt, kakor škodovati osovraženi Sabini.

Z Lono sta se pogovorili o vsem podrobnem in se zadovoljni s svojimi naklepi odpravili vsaka v svojo sobo.

Naslednji dan proti poldnevu je Ilza odšla v eno izmed predmestnih stanovanjskih hiš, kjer se je dogovorila s svojim pajdašem o vsem potrebnem, kajpak za primerno odškodnino.

Ko se je vrnila domov, je Loni kratko in malo ukazala, naj pripravi kosilo, sama je pa odšla v svojo sobo, rekoč, da se bo čez pol ure vrnila. Ko je bilo kosilo končano, je Lona potrkala na Ilzino sobo in od strahu skoraj odskočila. Pred seboj je zagledala staro damo s sivimi lasmi in globokimi brazdami po obrazu, ki o njej ni vedela, kdaj je bila prišla v stanovanje.

Ženska se je pa glasno zasmejala. Šele zdaj je spoznala v njej Ilzo, ki se je bila tako maskirala za nečedno dejanje.

Loni je ukazala, naj se zagrne s svojim žalnim pajčolanom, češ da je za takšne prilichnosti kakor nalašč primeren.

Medtem ko je Lonina nova »prijateljica« jedla z občudovanja vrednim tekom, pa Lona ni mogla spraviti vase niti grizljaja. Vest jo je začela peči. Bila je kljub vsemu hči poštenih staršev in je brez njihove krivde zašla na stranpota.

»Rajši bi tukaj ostala,« je naposled izdala.

Ilza je pa planila kvišku in jo nadrla: »Nehaj s svojimi neumnostmi, ki niso vredne, da ti odgovarjam nanje. Misli rajši na to,

»Za zdaj samo slutim,« zaihti gospa. »zato sem pa prišla k tebi po nasvet.«

»Prezrskusi ga,« ji svetuje striček.

»Odpotuj s kakšnim mladeničem... kamor koli.«

»Z mladeničem?« se ustraši gospa Milena. »In ko se vrnem?«

»Ce ti bo mož z lahkim srcem odpustil, je to znamenje, da te ne ljubi več in da te tudi nikoli ni ljubil. To je prvi primer.«

»In drugi?«

»Ce bo zahteval ločitev, potlej njegova ljubezen tako ni vredna tvoje.«

»Kaj pa,« se spomni gospa Milena, »če bo prišel besneti. Če me bo zgrabil za ramena in me vrzel s okna tretjega nadstropja na cesto?«

»Potem je vendar vse v redu,« se razveseli striček. »V tem primeru imaš neizpodbiten dokaz, da te še zmerom ljubi in da je bil torej tvoj sum neupravičen...«

Ni sleparija

»Včeraj sem v cirku gledal nekega čarodeja.«

»Kako se moreš zanimati za takšne stvari? Vse to je vendar sleparija!«

»Kaj še! Dal sem mu ponarejen bankovec, on mi je pa vrnil pravega.«

Ne more vedeti

Jetniški paznik kaznjencu: »Ali boste srečni, ko boste odšli od tod?«

Jetnik: »Res ne vem. Obsojen sem na dosmrtno ječo.«

Iz daljine

»Milan, tvoja sestra mi je včeraj na zabavi obljubila, da se bo poročila z menoj. Ali se kaj veseliš?«

»Kajpak, saj smo vendar zato vse to pripravili!«

Posebno pazite kaj bolnik pije!

Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogo krat važnejše od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim česče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna

ono z rdečimi srci

Prospekte in vsa potrebna navodila pošljite gratis in z veseljem

Uprava zdravilnega kopališta

SLATINA RADENCI

koliko skrbi in jeze ti je povzročila manekenka.«

Ilza je znala zmerom pravo struno ubrati. Lona je priklimala:

»Prav imaš,« a njen strah je ostal.

In tako sta odšli na trg v bližini njunega stanovanja, kjer ju je čakal majhen zaseben avto. Šofer jima je vlijudno odprl vrata in vstopila sta. Loni je srce burno utripalo. Ilza je opazila, kako se kar trese od strahu; zato je spet našla primerne besede, ki so ji v ille poguma. Zmerom znova je apelirala na njeno sovrašтво do Sabine in nato je Lona zmerom čudovito reagirala. Obljubila ji je, da se bo odslej vedla bolj po njeni volji.

Bilo je na Novega leta dan. Pri Tannovih so opoldne sedeli pri sladici in tudi Egon Stern je bil navzočen. Skupaj so namreč praznovali Silvestrov večer.

Za opoldne sta bila oče in mati namenjena odzavi se vabilu neke starejše dame, dobre znanke. Hotela sta, da bi ju tudi Sabina in Lotica spremili tja. Sabina ju je pa prosila, naj rajši sama odide in njo in Lotico pustita sami z Egonom. Naposled so starši pristali nate.

Takrat je pa zunaj pozvonilo. Nekaj trenutkov pozneje je stopila v sobo služkinja in prinesla pismo za Egon Stern, rekoč, da prinašalec čaka odgovora.

Stern je raztrgal ovojo in pismo prebral. Ne da bi spregovoril le besedico, je pismo izročil Robertu Tannu. Ta je prav tako prebral in spet brez besed pismo izročil svoji hčeri, Sabini, je brala, da trgovca Forst želi z Egonom čimprej govoriti o zelo važni in ugodni trgovski zadevi. Prinašalcu pisma naj sporoči, ali ga sme popoldne pričakovati.

Vsi trije so se nekam začuden spogledali. Egon Stern je priznal: »Vabila res nisem pričakoval. Kajpak mi ne pride na misel, da bi šel k temu človeku, s katerim nimam ničesar pametnega govoriti. Če kaj želi od mene, naj se sam potruji semkaj.«

Robert Tann se je nasmehnil:

»Ne, ne, dragi moj, toliko poguma pa debelih nima. Ne pozabi, v kakšnih okoliščinah sva se že midva srečala in da te takšna zadeva tako hitro ne pozabi. Res je, da ima debelo kožo, a vendar ti svetujem, da sam stopiš k njemu. Če ti njegovo govorčenje ne bo ugajalo, se lahko hitro posloviš.«

Egon se je nasmehnil:

»Priznam, da sem res nekoliko radoveden. Kljub temu pa ne grem rad k njemu, ker se je preveč nesramno vedel nasproti Sabini.«

»Zato je bil že kaznovan, Egon,« je ugotovil Tann, »saj se je tukaj v mestu popolnoma onemogočil.« Naposled se je Egon odločil:

»Dobro, poskusil bom, a šele pozneje, ko se bo stemnilo. Zdaj se tako in tako zgodaj stemni. In potlej te bom, Sabina, za nekaj časa prosil oproščenja.« In tako so prinašalcu pisma povedali, da se namerava Egon Stern odzvati Forstovemu vabilu.

Četrte ure pozneje sta se gospa Marta in njen mož z avtomobilom odpeljala na obisk. Čez nekaj časa sta tudi služkinji odšli in Sabina je z Lotico in Egonom ostala sama doma. Zaljubljenca sta sedela v čevni sobi, Lotica se je pa igrala v sosednji jedilnici. Vrata jedilnice so bila na stežaj odprta.

Mala Lotica je prinesla vse svoje igrčke, ki jih je bila za božič dobila, na preprog v jedilnici in se tam igrala. Sabina in Egon sta pa tesno prižeta sedela na divanu in kovala načrte za bodočnost. Bila sta tako nad vse srečna, ker sta bila naposled vendarle skupaj, da nista nikomur na vsem božjem svetu zavidala.

Egon je pripovedoval o Španiji, o svoji trgovini, o Olvidi in Gonzalesu, ki sta zdaj srečno zaljubljena in se bosta kmalu poročila. Niti z besedico pa ni omenil, kaj mu je Olvida pomenila v tistih dneh, ko je bil v tiski in brez sredstev.

Mož, ki skrbi za „naklado“ letal

Sin siromašnega kanadsko-škotskega pastora - danes za Winstonom Churchillom najmogočnejši Anglež:

Za nas časnike lord Beaverbrook že dolgo ni neznanec. Njegovo ime je neločljivo zvezano z listom, ki slovi po tem, da ima največjo naklado na svetu: z londonskim *Daily-Expressom*.

Zadnje mesece je lord Beaverbrook zaslovel tudi drugod: kot letalski minister v Churchillovi vladi je znal prav tako dvigniti »naklado« angleških letal, kakor je bil prej dvignil naklado svojih časopisov.

»Živ dinamo« pravijo lordu Beaverbrook njegovim rojaki. Dokazal je, da tega imena res ni nevreden. Čeprav je že 60 let star, je tako živ in mladosten, kakor bi jih imel šele 45. V tem pogledu ima na Angleškem samo enega tekmeča: svojega velikega prijatelja Winstona Churchilla.

Danes, ko se usoda sveta odloča v zraku, ne bo odveč, predstaviti našim bralcem moža, ki je Anglijo postavil letalsko na noge.

Ko sem nekoč v Torontu v neki družbi načel pogovor o lordu Beaverbrook, je neka lady, ki se je zara svojega socialnega položaja sm nekotilo ostreje izražati o sv rojaki, dejala: »V čudnih časih vimo. Nekdaj so takšni gusarji kršeni je Beaverbrook, končali življenje po ječah, danes ga p čujejo v lordski zbornici.«

Vedel sem, da te sodbe n dobesečno razumeti. Vedel s to, da se v njenih besedah dobršna mera občudovanja človeka, saj so nekdanji neustrašni morskí volkov rili britanski imperij. Če l šel na dneval red sir Fra ali pa sir Walter Raleigh, pričani, da bi stara kana govorila o njima prav t o lordu Beaverbrook. Sir so namreč kljub njegovim zaslugam za domovino ob vendar sta ta dva »gusarj za britanski imperij več k joni drugih mirnih državlj

Če je točna Montesquieu tev, da je državo mogoče samo s tistimi sredstvi, s se je ustvarila, so Angleži dovoljni, da imajo danes države moža, kakršna sta verbroom in Winston Chur izredno podjetna in za ava vzetna moža sta namreč postojankah, na katerih s bila, toliko preživela, da se redkokdaj izmed bivših in evropskih državnikov v te du primerjati z njima.

Siromašen pastorski

William Maxwell Aitken, lord Beaverbrook, lastnik i pressa, lista z največjo na svetu, letalski minister in č ga britanskega vojnega kab eden izmed tistih ljudi, ki malo mar, kaj svet o njih Postave je srednje, krepak, podobno buldogovi, in z na sapo. Lord Beaverbrook je po mišma, idel in brezobzirnosti.

Ko je prišel Max Aitken le v London, je imel šele tride bil je pa že funtovski milij milijonar z denarjem, ki si ga sam zaslužil. Sicer je pa skr porekla. Njegovi predniki so Oče je bil pastor in je živel hodkov svoje male žuonije Brunswicku v Kanadi. V svo tinstvu je moral njegov sin stano poslušati, da sta obe nejši življenjski zanovedi in zmernost.

Doma so varčevali pri hr se obleke tiče, so bili več k ni. Nezabeljena hrana in z hlače, oguljena suknja in po ha, so bili vsakdanji delež vega sina v New-Brunswicl je razumljivo, da so vse želje kljub opominom starš za razkošjem in slavo. Dana Beaverbrook je eden izmed jih razsionikov našega časa, velikopoteznost v finančnih in njegov pretirani pohlep košju in silaju sta samo izr da bi se kdaj uresničilo, o v detinstvu sanjaril mladi za skromno očetovo mizo.

Lačni pastorski sin, ki svojo kariero kot neznaten nec v Montrealu, je postal najstih letih eden izmed n kanadske industrije. Še trid ni bil star, ko je že imel

besedo v kanadskem cementnem trstu, doma pa cel šop delnic lesne in železne industrije. Toda mož se ni zadovoljil samo z materialnim bogastvom. Hotel je imeti moč, politično moč, a to je mogel doseči samo v Londonu.

Prvo srečanje s Churchillom

Leta 1910. srečamo čokatega mistra Aitkena iz Kanade v vseh londonskih klubih. Mož ni glede forme prav nič izbirljen. Ne varčuje z denarjem, ne varčuje pa tudi z ostro kritiko. Njemu, ki je prišel z mlade, elana polne celine z onstran oceana, se zdi v Londonu vse nekam prašno in počasno.

»Jaz sem omelo, ki je potrebno tej državi,« je rekel nekoč, ko je sedel sredi med starimi gospodi v elegantni dvorani konzervativnega Carlton-kluba. Njegov sobesednik mu je pritrilno prikimal. Bli ni nihče drugi kakor Winston Churchill, mož, ki ima prav tako za seboj burno ameriško življenje. Churchill je čutil, da bo skozi vladni okraj v Londonu zabril svež morskí veter.

S Churchillovo pomočjo se je Kanadčan, ki ni poznal finih evropskih manir, posrečilo, da se je dokopal do mandata v spodnji zbornici. A vse to je bilo zanj še zelo malo. Še zmerom je bil človek »z

lord Beaverbrook

zadnjih klopi, ki pri debati ne sme niti ust odpreti. Takrat se je bila začela prva evropska vojna, z njo je pa prišla tudi prva priložnost za Beaverbrooka. Velika Britanija je kličala svoj imperij v boj in poslanec, ki je prišel iz Kanade, se je zdel kakor poslan, da svojim rojakom pojasni, da jih kliče pod zastavo matična država.

V posebnem vlakcu, opremljenem z vsemi sredstvi ameriške propagande na debelo, je Aitken križaril od

Atlantika do Pacifika in nabiral v vojake desetisoče Kanadčanov. Takrat je bil odkril svoje prave sposobnosti. Spoznal je, da je propagandist velikega formata. Po padcu Asquithove vlade, s katero je odšel tudi minister za tisk lord Northcliffe, je Aitken stopil v vlado Lloyd Georgea kot minister za propagando.

Duša angleške propagande v svetovni vojni

V svoji knjigi *Mein Kampf* omenja Adolf Hitler veliki uspeh angleške propagande na zahodnem bojišču. Duša te besedne vojne je bil Max Aitken. Od njega in njegovega prvega tajnika, velikega romanopisca H. G. Wellsa, so stalno prihajale nove ideje — besede, ki so čez noč meso postale. Minister vojne propagande po več dni ni zapustil svoje pisarne. »Jekleni Max«, kakor so ga imenovali njegovi sodelavci, je ostajal noč in dan na svojem mestu — kljub temu, da sta ga trpinčila zdaj naduha, zdaj srd.

Njegov trud je dobil plačilo. Postal je plemič. Max Aitken se je izpremenil v lorda Beaverbrooka. Vse je kazalo, da ga čaka še velika politična kariera. Računati je mogel s tem, da bo postal eden izmed voditeljev angleške povojne politike. A ko je bil mir podpisan, so politiki

svojega sposobnega tovariša potisnili v stran. Zanje je bil preveč »nagel«, preveč »brutalen«, preveč »ameriški«. Zato je Beaverbrookovo ime izginilo iz seznamov ministrov.

Iz razočaranja k časnikarstvu

To zapostavljanje je pa Kanadčanov ponos le še izpodbodlo. Vedel je, kolikšno moč ima tisk, in tudi to, da ima lastnik lista dandanašnji maršalsko palico v svojem žepu. Vrgel je svoj ogromni kapital v časnikarstvo. Kmalu po vojni je kupil *Daily Express*, ki takrat ni imel ne velike naklade ne velikega ugleda. Toda pod njegovim vodstvom je *Daily Express* po svoji nakladi prekoslil vse liste na svetu. Dan za dnem je Beaverbrook širil po svetu svoje ideje v dveh in pol milijona iztisov svojega lista.

Kakšne so njegove ideje? Ena sama beseda je njih izraz, magična beseda »imperija«. Od začetka pretekle vojne je Beaverbrook zastopal mnenje, da mora Velika Britanija ostati zunaj vseh evropskih zapletljav in da se mora posvetiti samo svojemu imperiju. Zahteval je tesnejšo zvezo med pomembnimi deli tega imperija. Dominijoni, kolonije in mandatna ozemlja se morajo tesneje med seboj zvezati s kulturno in gospodarsko izmenjavo. To, kar se dogaja v Bom-

je važno tudi za Londončane. tanovitvijo stranke združenega rija je skušal dati Beaverbrook svojim idejam konkretno obliko. egova stranka je propadla.

verbroom pa ni obupal, ampak v svojem tisku še odločneje za svoje ideje. Skušal je ustastranko kmetov. S tem je hoozobnosti zaostale angleške kmeosvoboditi britanske otoke poljskih pridelkov iz kolonij tujine. A tudi ta stranka je la. Sicer so nekajkrat kmetje strirali z vilami, kosami in lo po londonskih ulicah, polnih avtomobilov in avtobusov, to ur je bila bolj zabavna kakor

Mladosten starec

nperamentnem članku, ki ga vil v *American-Mercuryju* še 36. je Beaverbrook zahteval lika Britanija sklene zvezo z imi državami. Zdel je ustanglosaškega bloka, ki naj »balkanizirano celinsko Evni usodi.

ne ideje lorda Beaverbrooka, e pogosto izražal v precej iki, mu niso mogle pridobiti med vodilnimi angleškimi

pred nekaj meseci v najširi uri britanskega imperija l poklical svojega starega i v vlado in mu ponudil leministvo, je to storil predto, ker je zelo dobro vedel, rd Beaverbrook vse sovraži, zastarelega. Znano je, da je verbroom zelo rad izbiral somed mladimi ljudmi da je svojega ogromnega lista pokemu tridesetletnemu človea se mu je s pomočjo mladih lev posrečilo iz *Evening-la* napraviti najbolj razširjenik v Veliki Britaniji.

ti pozval k sodelovanju slavurikaturista Lowa, čeprav je risar smešil v svojih karizolacionistične ideje lorda rooka? Takšnega moža je neti Churchill poleg sebe — i uživa na Angleškem sloves dinamama, hitrega, okretnega amičnega, ki mu je samo ll enak.

Mož, ki skrbi za naklado angleških letal

h lorda Beaverbrooka kot šefa ke letalske produkcije je očit o velik. Kaj hitro je dvignil lo« letalskih tovarn, prav ta tor je nekoč dvignil naklado listov. Prvič v poslednjih leletos odšel v toplo Florido, je vsako leto po nekaj mezdrazil naduho. Mož dela več kateri koli zdrav človek v Britaniji. Njegove ideje o gi angleškega kmetijstva se ahko prvič v dejanju izvajajo, se, da je »mož imperija«, ki je ta in leta najgorečnejši zago britanskih prekmorskih podanes najpimernejši za to, da r največji meri izkoristi enereteh posesti. Pastorski sin Max m, ki je sanjal o politični moči, mes drugi največji mož Anglije r prvega svojega starega prijaj Churchill. Njegove sanje so se ničile. Z njim je »jutrišnja An« neusmiljeno obračunala z »včeno« Anglijo.

W. Meisl (News Chronicle, London)

Skrivnost japonskega vohuna

ZA KULISAMI JAPONSKEGA IMPERIALIZMA

HAZKRITJA ITALIJANSKEGA ČASNIKARJA AMLETA VESPE

IZ ANGLEŠČINE PREVEDEL VLADIMIR PAVŠIČ

22. nadaljevanje

To seveda ni bilo všeč Japoncem, ki pa niso mogli ukreniti ničesar proti angleški banki. Vendar je bilo nekaj treba storiti, da se uniči tako močna trgovska institucija... in tako so aretirali predsednika družbe Kasjanova, tri glavne delničarje Katjajeva, Babinsova in Sarmanova ter njihove žene. Vseh osem so vrgli v veliko skupno celico, kjer so bili zaprti najhujši kriminalni tipi. Mučili in pretepali so jih tako dolgo, dokler nazadnje niso pristali na japonske pogoje.

V Harbinu sta izhajala dva angleška časopisa. Enega, ki se je imenoval *Harbin Herald*, je izdajal britanski žurnalista Lenox Simpson, brat pokojnega B. Lenoxa Simpsona, bolje znanega pod imenom »Putnam Weale«. Ker je kritiziral nasilna japonska dejanja, so mu Japonci časopis ustavili, zaplenili tiskarno in njega samega izgnali iz Mandžukua. Prišel je v Dairen, kjer je vložil tožbo za odškodnino. Njegova zadeva je prišla v angleški parlament, pred lordsko zbornico. London je protestiral v Tokiu, a ni ničesar dosegel. Japonci niso hoteli plačati niti najmanjše odškodnine in gospod Lenox Simpson je še danes v Dairenu.

Drugi angleški časopis, *Harbin Observer* je izdajal B. Hayton Fie je vse storil, kar je mogel, da šil svoj list. V njem se nik spuščal niti v najhujšo kritiko poncev — a tudi to mu ni pomagal. Mnogokrat so ga klicali na v poveljstvo, mu grozili, ga psovali, tudi bojkotirali. Kljub vsemu pa je vztrajal. Nazadnje, da vso stvar brez večjega hrupa, zapustil Mandžurijo. Danes Sanghaju kot ravnatelj družbe *News Agency*.

Ko je bila objavljena končna sodba Zveze narodov, so bili vsi iz sebe, čeprav so neli vs razglasili, da jih odločitev prav nič ne zanima. Niso mogli razumeti, kako jih mor viližirani svet proglasiti za ce. Kako je to mogoče? Božji narod? Samuraj? svetega cesarja? Kako se drzne obsojati?

Za japonsko pamet je bilo razumljivo, nerazložljivo. Bil nekaj, kar je Japoncem šlo do živega, kar je postavilo »plemenite« japonske lastnosti je bila zavest, da so bile in težave, vse ogromne pri bi vodili komisijo za nos, gora sleparij, vsa inscenacija soči aretacij in policaji na cih in krajih — da je bilo lovo početje.

Vse te spretnosti japonske komisiji vendarle niso mogli resnice. Te stare babe — ta ponci imenovali člani pre komisije Zveze narodov — nile zbrati samo 1500 prot obtožnih pisem, posrečilo s celo priti v stik z najraz ljudmi in to tik pred nos glave japonske policije. To neznosno ponižanje za ohole, ki menijo, da so nesko metnejši od Angležev.

Lyttonova komisija ni Japoncev samo za napadalce jih je vsemu svetu pokazal kakršni so v resnici: goljufi, parji. To jih je nepopisno te direktne potomce Amaterasu Kami, boginje sonca. Dejstvo

pred manjvrednimi narodi sveta proglasi za napadalce, falzifikatorje in sleparje, je bilo zadosten vzrok za množične harakirije. Kletve in psovke, ki sem jih slišal iz japonskih ust na račun Zveze narodov, lorda Lyttona, Anglije, Židov in framasonov, bi napolnile vse zvezke v obsežni knjižnici tega ali onega izmed preklinjanj.

Ko sem drugi dan po objavi komisijskega poročila Zvezi narodov prišel k šefu, me je premeril od nog do glave in rekel: »Ali ste brali o poročilu Zveze narodov?«

Pritrdil sem.

»Če ste res brali,« je podvil, »in če se zavedate, kaj to za nas pomeni, bi morali napraviti samomor. Lahko greste... To je vse, kar sem vam hotel povedati.«

In šel sem ven. Mislil sem sam pri sebi, da je samomor precej resna zadeva. Človek ne napravi samomora vsak dan. In kadar ga napravi, mora ravnati pravilno in mora upoštevati vse okoliščine. Japonski stil zahteva harakiri; italijanski, da si poženš kroglo v glavo; kitajski, da popiješ strup. No, in meni, rojenemu Italija-

Čeprav je bilo to res, sem moral priznati, da se srečanja iz usun časov prav nič ne spominjam.

»Prične k meni jutri ob desetih dopolne, z vašim moram sprejeti se druge agente.«

Moj stari seš me je spremljal do vrta. Zagotavljal mi je, da glavo cenim dobro, a sem ga dotle opravi, in da me čaka se velika kariera... »Z vašim novim sešom sem govornik o vas z največjim spoštovanjem. Prepričan sem, da vas bo razumel... tako, z vašim in upam, da me boste omamili v dobrem spominu.« Zagotovil sem mu, da vseeno, in sega sva si v roke.

Prvo, kar mi je naslednji dan povedal moj novi seš, je bilo:

»Zaradi poročila Lyttonove komisije je v vašem uradniku izgubilo svoje siozoe. Vas prejšnji seš je eden izmed njih. Od prevzema vodstva japonske tajne siozoe v severni Mandžuriji sem osovčil precej glavnih agentov. Obdržal sem jih le omejeno siozoe, a ti, tako upam, bodo dobro vršili svoje delo. Med njimi ste tudi vi in nadejam se, da je moje zaupanje v vas popolnoma upravičeno. Z vašim pa pazljivo poslušajte, kar vam bom povedal.«

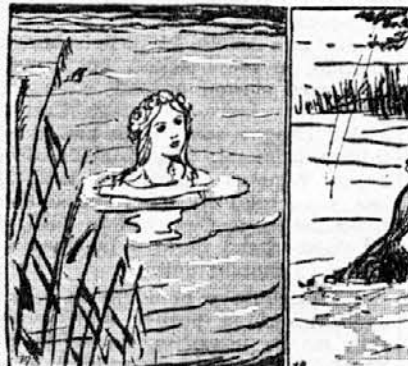
»V Tokiu jih je mnogo, ki zavračajo krivdo za razpad Zveze narodov na

Mala vodna vila H.C. ANDERSEN

Drugo leto je dobila druga sestra dovoljenje, da se lahko povzpne nad morsk gladino in odplava, kamor želi. Dvignila se je nad gladino, prav ko je sonce zahajalo; pogled na sončni zahod se ji je zdel najlepši. Dejala je, da je bilo vse nebo svetlo kakor iz samega

zlata; oblaki pa, njih krasote sploh ne more prav popisati; bili so rdeči in vijoličasti; romali so čez sonce, podobni lepi tenčici, toda hitreje kakor oblaki je švignila mimo jata divjih labodov. Leteli so soncu naproti, toda sonce je padalo v morje in ugasnilo na morsk gladini.

Leto dni nato je prišla vrsta na tretjo sestro; ta je bila najpogumnejša izmed vseh, zato je plavala najbližje navzgor, po reki, ki

pico majhnih ljudi; tekali so okrog čisto nagi, in pljuskali po vodi; hotela se je z njimi igrati; toda prestrašeni so odhiteli, namesto njih je pa pritekla majhna, črna žival — bil je pes — in tako nesmiljeno oblažala deklico, da se ustrašila in skušala odpluti na prto morje. Toda nikoli ni mogla abiti zelenih gričev in ljubkih k, ki so znali plavati po vodi, v niso imeli ne plavuti ne

le od daleč, daleč. Na pobile kakor galebi; in raz i delfini so se prekopicvali i kiti so brizgali vodo iz nosnic, tako da se je zdelo, la bi bili tisoči vodometov krog.

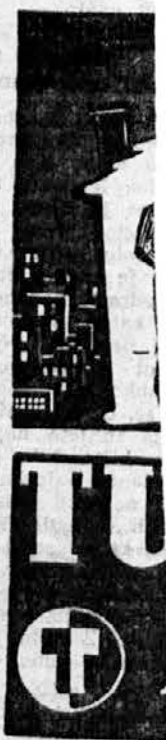

jadrnice so začele preplakrižariti okrog ledene gore, teri je sedela mala vila. Pu je, da se je veter polgraval z ni dolgimi lasmi. A proti vesu temni oblaki preplavili grmelo je in treskalo, temno je pa velikanske ledene gore lo in premetavalo in se leskeob rdečem blisku. Na vsch i so spustili jadra in trepetali ahu in groze, a vodna vila je sedela na svoji ledeni gori dala bliske, ki so v cikcakasti ginjali v morju.

i morja in naj se mornarji ne boje, priti tja. A ti niso li njihovih besed in so mi je to vihar. In tudi mornarasot tam spodaj niso bili kajti če se je kakšna ladja a so ljudje utonili in so kot trupla prispeli v kraljeorskega kralja.

FOTO-

KRIMINALNI ROMAN

RUMENAKAČA

SPISAL EDGAR WALLACE * PREVEDEL Z. P.

17. nadaljevanje

Ko se je Joan vrnila brez Mabeline sestre, jo je zanešana zaljubljenka sprejela s čudnim vprašanjem:

»Ali ima tvoj neznan mladi prijatelj morda goste?»

Prvi hip Joana ni razumela, kam Mabel meri. V svojih mislih ni bila Cliffordu Lynnu še nikoli prisodila takšnega vzdevka.

»Mladi prijatelj? Ali mar misliš Mr. Lynna?»

V tistem hipu je pa zdajci razumela. Mabel je imela torej Joeja Braya v mislih. Ob tem spoznanju je bila preveč zmedena, da bi prasinila v smeh; le prav začudeno je pogledala debelušasto Mabelo. Na vso srečo je bila tedaj najstarejša Narthova hči tako zatopljena v pletenje, da ni mogla opaziti, kakšno senzacijo je zbudilo njeno vprašanje pri Pepelki.

»Čudila sem se namreč, da je odšel v smer proti Slaters-Cottage. Pozneje sem začela celo razmišljati, ali ne stanuje nemara pri Mr. Lynnu, ki je vendar tudi tako bogat. Nič čudnega bi ne bilo, da ima bogataš bogate prijatelje.»

Joan ni mogla do besede. Povedati je ni smela, kdo je stari gospos prav za prav, zakaj prelomila bi besedo, ki jo je dala Cliffordu Lynnu. Toda komaj je strpela, tako radovedna je bila na Mabelin obraz, če bi ji resnično povedala.

Ura je že odbila deset, a Mr. Nartha še zmerom ni bilo iz mesta domov. Zdajci sta dekleti zaslišali pridržan korak pred vrati. Vihar se je bil polegel, grmenja pa še zmerom ni bilo konec. Joan je stopila v vežo in našla na tleh ves premočen pisemski ovitek. Naslovljen je bil na Miss Mabelo. Brž je odnesla najdbo v sobo. Mabel je raztrgala ovitek in potegnila na dan veliko pisanje z nešteti popravki in črtanji. Njene oči so se svetile, ko je brala.

»Pesem je, Joan!« je brez sape vzkliknila. Nato je brala na glas:

*Kako čudno je življenje! Prihajamo in odhajamo,
pa včasih najlepših žensk ne zaznamo,
dokler ožarjene s sončno lučjo ne
stojimo pred nami!
To resnico mora vsakdo spoznati,
celo mož z ena in petdesetimi leti!*

Pod vsticami ni bilo podpisa, toda Mabel se je kar obraz razlezel od navdušenja.

»Kako lepo je to povedal; kako neverjetno romantično!« je vzkliknila. »Prisegla bi, da je sam vrgel to pismo v nabiralnik.«

Zdajci je planila pokonci, stekla v vežo in odprla večna vrata.

Na vozni poti je bilo tema kakor v rogu. Dež je ponehal. Ali naj steeče za njim? Ali se to spodobi za mlado damo? Ali bi se ne zdelo, da lovi moške? Toda v isti sapi ji je že prišlo na jezik opravilo, da ji vendar nihče ne more braniti kratkega sprehoda. Po navadi ji je Joan prav ob tem času nosila pisma v nabiralnik na glavno cesto.

Brž je odhitela po poti. Srce ji je glasno utripalo. Ko je prišla na cestni ovinek, je obstala. Nikjer ni bilo nikogar. Torej se je morala motiti!

Obšel jo je neznanski občutek strahu; kri ji je kar zledenela v žilah. Obrnila se je in bežala nazaj, kakor bi ji bilo tri sto hudobcev za petami.

Ni pa še bila sto korakov od glavne ceste, ko ji je nekdo vrgel po plesnobi zaudarjajočo ruho čez glavo in ji je velika, mesnata roka zamahala usta. Krik ji je obtečal v grlu. Omedlela je...

Joan je čakala v sobi. Ko je zdajci zaslišala, da je veter zaloputnil vrata, je odšla v vežo. Odprla je vrata in napeto gledala v temo. Tedaj sta dva zaporedna začrta bliska razsvetlila okolico. Joan je pogledala po cesti navzdol, a uzrla ni žive duše.

»Mabel! Mabel!«

Klical je sestrlično na ves glas. Toda odgovora ni bilo od nikoder. Joan se je prestrašila.

Vrnila se je v sobo in pozvonila služabniku. Možak je bil posebej ljuba počrtenost — in medtem ko je Joan nestrno čakala nanj, se je spomnila črne kroglice, ki ji jo je bil dal Clifford. No, vsaj orožje ima! Stekla je po stopnicah navzgor in se vrnila v sobo, še preden je prišel počasni služabnik.

»Miss Mabel je odšla na sprehod. pravite. Ali se bo kmalu vrnila?« je zategnjeno menil.

Topo je gledal skozi odprta večna vrata v temo. Bliski so se utirili drug za drugim.

»Tako živčen sem! Ne trpim tega strašnega blisketanja!«

»Kar z menoj!« je ukazala Joan. Stekla je iz hiše. Toda strahopetni služabnik ji ni sledil, zakaj po njegovi pameti je iskanje domače hišice po hudi nevihti presegalo njegove dolžnosti.

26. POGLAVJE

Clifford Lynne je sedel na hodniku pred svojo hišo z nabito puško na kolenih. Slišal je, da nekdo prihaja. Prameni slepice so naznanili Joeja, še preden ga je mogel videti.

»Kje, tri sto kosmatih, si pa bil?« je začudeno vprašal Clifford. »Bil sem prepirčan, da že spiš.«

»Zunaj sem bil,« je neskrbno menil Joe. »Odsel sem skozi zadnja vrata... Žive duše ni daleč nakrog.«

»Že prav. Stopi skozi sprednja vrata v hišo!« je strogo dejal Clifford. »Pridušil bi se, da je ves gozd poln kitajske sodegre.«

»Smešno!« je zamrmral Joe.

»Le smeš se!« ga je zafkrljivo zavrnil Clifford. »Toda verjemi mi, da bi ne bilo na svetu nič smešnejšega kakor videti tebe, stari grešnik, s prerezanim vratom v suningdalskem gozdu!«

»Nič se ne norčuj iz moje starosti! Sele ena in petdeset let imam na grbi!« je zaklical Joe s hodnika. »Sleheri človek to vidi in ve.«

Clifford Lynne je izprevidel, da je škoda izgubljati besede zastran Joejeve starosti.

Ze trikrat je bil Clifford ta večer pregledal gozd, a dotlej ni bil še ničesar sumljivega opazil. Do hiše si lahko prišel tudi po novi cesti z juga, držeči z mestnostnega sveta. Da bi ga s te strani napadali ne presenetili, je obesil čez pot črno nit, nanjo je pa ob obeh straneh obesil dolg venec kraguljkov, ki si jih je bil nalašč za to kupil v Londonu. Neprestano grmenje kajpak ni bilo njegovi napravi kdo ve kaj v prid.

Se zmerom so sikali bliski križem kražem po nebu. Napeto pričakovanje je sedel Clifford na stopnicah in zdelo se mu je že skoraj, da se ne bo nič zgodilo. S časom je postal nestrpen in ko je začel Joe polglasno brundati neko kitajsko pesem, mu je nejevoljno ukazal, naj vendar molči.

Ura je odbila enajst, ko je zaslišal s ceste trde korake. Vstal je. Prihod neznanca se ni zdel za-

hrbten. Junaško je stopal po sredi ceste in Clifford je razločno slišal pikljanje njegove palice. Najsi je bil pozni popotnik kdor koli, Clifford ni hotel prižgati luči, da bi mu pokazal pot.

Cez nekaj trenutkov je zaznal obrise tujeve postave. Ko je zavil s ceste naravnost proti hiši. Tedaj je zaklical Lynnu:

»Le nič strahu; saj sem sam!«

Bil je Fing-Su.

»Postojte!« je ostro ukazal Clifford. »Od kdaj neki naj bi se jaz z bal kitajskih krošnjarjev?«

Prišlec je obstal in Clifford je natanko slišal, kako je polglasno zahihital. Oster, predirljiv in vendar ne neprijeten vonj je počestgetal Clifforda Lynna v nos.

»Oprostite,« je vljudno rekel Fing-Su.

»Žal mi je, da sem bil tako neroden. Hotel sem s svojimi besedami le poudariti, da gre za prijateljski razgovor. Izvedel sem, da vam je minulo noč izkazalo svojo posebno pozornost nekaj mojih prevročekravnih fantov, toda iskreno vam povem, da se mi o tem še sanjalo ni. Kaznoval sem jih vse po vrsti. Nihče ne ve bolje, Mr. Lynne, da niso nedolžni otroci. Mislim, da me je doletela žalitev...«

»Kdo pa je tu?« Joe je čemerno zagodrnjal iz sobe.

Clifford se je ves divji obrnil in mu ukazal, naj molči. Ali ga je Fing-Su nemara spoznal po glasu? Zdelo se je, da ne.

»Prijatelja imate pri sebi, kali? Pametno, na moč pametno!« je menil spet z vljudnim glasom. »Kakor sem opazil...«

»Slišite! Ne dā se mi zbijati šale! Na koncu svoje šlave ste, Fing-Su!«

»Še dolgo ne!« je samozavestno odgovoril Kitajec. »Norec ste, Lynne, da nočete svojega denarja vrediti z mojim na isti kup. Čez pet let bom najmočnejši mož na Kitajskem.«

»Zavojevali bi radi Kitajsko, ne?« je zasmehovalno vprašal Clifford. »Morda se spravite kar še nad Evropo!«

»Morda res!« je menil Fing-Su.

»Dragi prijatelj, vaša sodba o bodočnosti je šepava! Ali mar še zmerom niste izprevideli, da bo naše pleme s svojo vojaško premočjo odločevalo v vseh bodočih vojnah? Stalna kitajska armada bo odločila usodo Evrope. Velikanska armada vojakov-najemnikov — prijaznite se s tem, Lynne —

Tudi mladina me ljubi!

Rdeča in spokana koža često zelo boli. Posebno nežna otroška koža je zelo občutljiva. Zato si otroci tako radi namažejo z NIVEO lice in roke, preden gredo na ulico.

bo prodana tistemu, ki bo največ plačal. Armada, ki bo neprestano stala na pragu Evrope!

»Kaj bi pa prav za prav radi?« je naposled osorno vprašal Clifford.

Zdelo se je, da je Fing-Su užaljen zaradi neprijaznega odgovora, zakaj odgovoril je z očitajočim glasom:

»Ali morava biti res sovražnika, Mr. Lynne? Verjemite mi, da vas ne mrzim, zato sem vas prišel tudi prositi, da mi po dosegljivi ceni prodaste vsaj eno ustanovno delnico Yünnanske družbe.«

Clifford Lynne je obnemel spritno hladnokrvne predznosti svojega obiskovalca. In zdajci se je porodil sum v njegovi glavi. Fing-Su bi se prav gotovo ne drznil na dan s takšno protizakonito prošnjo, če bi ne imel pripravljenega učinkovitega protistrupa...

»In kaj mi daste zanjo?« je tehtno vprašal Clifford.

Slišal je, kako je obiskovalec pospešil dihanje.

»Nekaj na moč dragocenega; za vas dragocenega, Mr. Lynne!« je premišljeno in glasno odgovoril Fing-Su. »Zdi se, da imate prijatelja v hiši, ki posluša najin pogovor. Razumeli boste, da nisem bil pripravljen na to, da bi se moral v pričujočnosti tretje osebe pogajati z vami. Ali bi ne hoteli stopiti z menoj do ceste?«

»Pojdite naprej!« je odsekano velel Clifford.

Fing-Su se je obrnil in krenil proti cesti.

»Gre za žensko...« je zategnjeno menil.

Lynnova roka je šinila za njegov vrat. Nečaj trdega je udarilo na Kitajceve prsi.

»Ali ste ugrabili Joano Bravevo?« je siknil Clifford skozi zobe. »Ugra-

bili ste jo! Ali ste mi hoteli to povedati?«

»Nikar se ne razburjajte...« je rekel Fing-Su.

»Recite mi, kje je?«

»Žal mi je, da vam ne morem privoščiti pogleda nanjo.« je z obzalujočim glasom dejal Fing-Su.

»In če mi nameravate groziti, vam res ne bom sledil, razen če...«

Snel si je klobuk, ko da bi si hotel ohladiti čelo. Pogledal je vanj.

Zdajci je brizgnila gosta tekočina Cliffordu naravnost v obraz. Bila je jedka amonijakova raztopina.

Ohromel od bolečine je spustil Clifford pištolo, da je z žvenketom padla na zemljo.

Fing-Su ga je z dobro merjenim udarcem pobil na tla. Potlej je pokleknil poleg njega in segel v žep njegovega suknjice. Zašumelo je. Da, tu je vsit nekakšen papir!

Zdajci je planil Fing-Su presečen pokonci. S ceste je bil zaslišal droban korak. S svojimi ostrimi očmi, ki bi utegnile videti celo v najtrši temi, je uzrl žensko postavu. Nagon je rešil Joano Bravevo. Ko je zavila na cesto je precej obstala, ko je opazila čudne sence na tleh.

»Kdo je tam?« je vprašala.

Ob zvoku njenega glasu je skočil Fing-Su od besa kviku in iz ust se mu je najprej izvila nesramna kletvica.

»Miss Braveva!« je naposled zavpil.

Spoznala je Fing-Suja po glasu in prvi hip je bila kakor okamenela. Ko je pa videla, da namerava Kitajec planiti k njej, je z vso močjo zagnala Cliffordova črno kroglo proti njemu. Bomba je padla Fing-Suju pred noge.

Neznansko je zabobnelo in v hipu je bilo vse naokrog, cesta in gozd in ves Slaters-Cottage, ozarjeno od svetlobe magnezijeve bombe. V paničnem strahu je Kitajec pobral pete in planil kakor brez uma v gozd. Hip nato ga že ni bilo več videti.

Ceprav je bil od magnezijeve luči oslepljen, se mu je vendar posrečilo, da je srečno prebežal do nizke žive meje, ki je ločila Cliffordova posestvo od glavne ceste. Nekje v bližini je zabrnal avtomobilski motor...

Iz avtomobila, ki je z utrjenimi svetilkami stal na cesti, so dvignili nezavestno dekle in jo odnesli v občestni jarek. Potlej je avtomobil odbrzel v divjem diru proti Eghamu.

Cetr ure pozneje je patrolja stražnikov in sosedov preiskala okolico. Joe Bray je bil tako srečen, da je našel Mabelo in jo potolažil.

27. POGLAVJE

Fing-Su je sedel prekrizanih nog na divanu v svoji pretirano elegantno opremljeni pisarni. Vsiljivi orientalski vonji so kipeli iz velikih kadilnih ponev.

Ure londonskih cerkva so kazale štiri. Strehe in zvoniki so risali temne sence na medlenem nebu. Dejavni London se je pravkar prebujal.

Ob tej uri sprejemajo kitajski velikaši. Fing-Su je sedel oblečen v bogato izvezeno ogrinjalo, s svilinimi hlačami in čevlji. Na glavi je imel znamenje čina in časti, ki nanju ni imel pravice.

Med ustinicami je držal dolgo, debelo pipo z mikroskopsko majhno glavico. Vendar ni kadil oljpa temveč tobak. Drobena Kitajka z zateklimi in težkimi vekli je čepela na petah v nasprotnem kotu sobe. Stregla mu je. Vsak hip je skočila ko pes uslužno k svojemu gosposdarju, da mu nalači pipo ali natoči v skodelico čaja. Bledikav in na oko bolehav Kitajec je ždel ob njegovih nogah. Imel je evropsko obleko; poleg njega je ležal trd volnen klobuk. Fing-Su je pravkar segel po kitajsko skodelico in začel glasno srebat čai.

Radio Ljubljana
od 19. XII. do 25. XII. 1940.

ČETRTEK, 19. DECEMBRA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Harmonika igra g. Ivo Podobnikar 14.00: Poročila 18.00: Mladi glasovi. Poje dekliški zbor »Vigred« ob spremljevanju Radijskega orkestra 18.40: Slovensčina za Slovence 19.00: Napovedi, poročila, objave 19.25: Nacionalna ura 19.50: Deset minut zabave 20.00: Samospevi g. Angele Haue-Megla, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek. 20.45: Reprodukcijski koncert simfonične glasbe 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

PETEK, 20. DECEMBRA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 11.00: Slovenska ura: Božič na prekomorčanskem parniku (g. Viktor Pirnat) 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 14.10: Tujakoprometni pregled 18.00: Zenska ura: Naša družina in božič (g. Krista Prijatelj) 18.20: Plošče 18.40: Francoščina 19.00: Napovedi, poročila, objave 19.25: Nacionalna ura 19.50: O izseljencih 20.00: Koncert. Sodelujejo: g. Ivanka Ribičeva, g. Vek. Janko, člana ljublj. opere in Radijski orkester. Dirig. D. M. Sijanec 21.30: Plošče 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Gosli in kitara (gg. Slavko Marin, Stanko Prek). Konec ob 23. uri.

SOBOTA, 21. DECEMBRA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče v venčku naj pojo, pa tako, da vsem po volji bo 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 17.00: Otroška ura: Nastop otrok (vodi gđ. Sl. Vencajzova) 17.30: Plošče 17.50: Pregled sporeda 18.00: Orgelski koncert g. prof. Rancigaja 18.40: Pogovori s poslu-

šalci 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nae. ura 19.40: Plošče 20.00: Zunanje-politični pregled (g. dr. Alojzij Kuhar) 20.30: »Ena zvezda gori gre, je močno svetla...« Božični večer. Sodelujejo člani Radijske igralske družine, sestre Finkove in Radijski orkester 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

NEDELJA, 22. DECEMBRA

8.00: Jutrnji pozdrav 8.15: Komorna glasba (Trio: Marin, Comelli, dr. Svara) 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve 9.45: Verski govor 10.15: Radijski salonski orkester (vodi V. Novšak) 11.00: Plošče 11.45: Klavirski koncert (štirinčeno: gg. prof. Ivan Krmpotič, dr. Valens Vodusek) 12.30: Objave 13.00: Napovedi 13.02: Bučarjevi napavi. Sodelujejo gđ. Mija Vidčeva, g. Avgust Berlot, Kazimir Drašler in Radijski orkester 17.00: Kmetijska ura: Pogoji za dobičkonosno ovčereje (g. ing. Anton Greif) 17.30: Mladinski zbor »Zvonček« 18.15: Valčekovi kralji 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Slovenska ura: a) Fr. Kunstelj: »Marijo nosijo« — narodni pesni prizori, b) Sestre Finkove: Narodne 20.30: Radijski koncert 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Veseli bratci. Konec ob 23. uri.

PONDELJEK, 23. DECEMBRA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 18.00: Duševno zdravstvo 18.20: Plošče 18.40: Rastlinska odeda, slovenske zemlje (g. dr. Tomažič) 19.00: Napovedi, poročila, objave 19.25: Nae. ura 19.50: Hudomušnosti 20.00: Operni napavi. Sodelujejo: gđ. Valerija Heybal, članica ljublj. opere in Radijski orkester. Dirigenti D. M. Sijanec 21.30: Plošče 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Veseli trio. Konec ob 23. uri.

TOREK, 24. DECEMBRA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi, objave 13.15: Salonski kvartet

14.00: Poročila 17.00: Radijski orkester 18.15: Božične pesmi izvaja kvartet klarinetov solo poje g. Anton Sladovljec 19.00: Napovedi 19.03: Plošče 19.15: Božič, praznik miru (g. Rudolf Dostal) 19.35: Ljudske božične pesmi s spremljevanjem harmonija. (Kvartet sester Stritarjevih) 22.15: Svetločnice, bere pesnik Silvin Sardenko 20.30: V svitu jasle. Sodeluje Radijski komorni zbor in Radijski orkester 22.00: Božični pozdrav 22.10: Božične pesmi poje trnovski cerkveni zbor 23.00: Plošče 24.00: Prenos polnočnice iz cerkve Sv. Petra v Ljubljani. Konec po 1. uri.

SREDA, 25. DECEMBRA

9.00: Jutrnji pozdrav 9.05: Napovedi 9.15: Plošče 9.45: Verski govor (g. dr. Ignacij Lenček) 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice 11.15: Plošče 11.45: Tamburaški orkester (pevske soli: g. Jančar 12.30: Radijski orkester 13.00: Napovedi 13.08: Praznični koncert. Sodelujeta g. prof. M. Lipovšek in Radijski orkester. Dirigirja D. M. Sijanec 14.00: Strček Magliček kranjci in prepeva 17.00: Sedanja vojna in misijonsko delo cerkve (g. dr. Jože Gracer) 17.20: Prenos z razstave kanarčkov-vrvicev 17.30: Plošče 18.00: »Čveloča noč«. Božična igra 19.00: Napovedi 19.05: Božične pesmi. Zbor cerkve sv. Jožefa, solo ga. Angela Haue 20.00: Plošče 20.30: Koncert. Sodeluje g. Stanko Prek (kitara) in Radijski orkester 22.00: Napovedi 22.05: Plošče. Konec ob 23. uri.

Človeški organizem potrebuje zlasti v zimski dobi vsaj enkrat dnevno toplo tekočino, katera ogreje notranje organe in jim pomaga izločanje. Ni pa vseno, katere pijače se poslužimo. Kava ali ruski čaj sicer pogrejeta, vendar pa imata tudi slabe lastnosti. Zatorej pijte naš evlilčni »Emona« čaj, našo zdravo, narodno pijačo. Z limono, rumom, žganjem ali mlekom vedno izredno okusen. Toda samo pravi »Emona« evlilčni čaj v originalnih paketih lekarne Mr. Bahovec v Ljubljani. Dobi se povsod.

ŠPORTNI TEDNIK

Smučarji težko čakajo snega

Smučarski klubi so po večini že objavili svoje letošnje tekmovalne sporedne. Uved v tekmovalno sezono naj bi bili tečaji za tekmovalce v prireditvi ministrstva za telesno vzgojo. Dva takšna tečaja, eden v Planici za teke in skoke, drugi na Krvavcu za alpsko kombinacijo, bi se morala začeti že 15. t. m. Ta mesec so dalje na sporedu prve tekme, ki jih prirede gorenjski klubi.

Nebeški vremeinar sv. Peter je menda prav muhast mož. Letos je smučarjem pošteno zagodel. Gorenjska, od nekdanj tisti del naše države, ki je vsako zimo prvi okusil smučke radosti, je letos brez snega. Če sedeš v Ljubljani na gorenjski vlak, boš med potjo zmaheval z glavo. Čim višje se vzpenja vlak, tem manj je snega. Od Kranja dalje skoraj docela izgine nežna bela odeja. Jesenice so brez snega, odnošno o tistih par milimetrih ni vredno govoriti. Prav nič bolje ni v Mojstrani, Kranjski gori in Planici. In če se ozreš na vršace — leta slika. Nikjer ne duha ne sluha o snegu. Očak Triglav se blesti v vijoličastem žaru in motri svojo sosetko. Povsod siva skala, le tu pa tam skromna bela lisa.

Ze neke pred leti smo doživeli isto: Ljubljanska kotlina zasnežena. Gorenjska brez snega. Tudi zdaj je tako. Na Gorenjskem je topleje kakor na Dolenjskem in znana narodna, ko Dolenjec vabi Gorenjca »pridi se gret«, je doživela strahotno polomijo. Dolenjci imajo obilo snega, dosti več ko druge pokrajine. In če prav kmalu ne druzi preobrat, bodo morali Gorenjci, če bodo hoteli smučati, na Dolenjsko.

Za naš smučarski šport se torej zdaj ne obeta nič dobrega. Tekmovalna sezona je pred vrati, naši smučarji so prešli vabila na razne tekme v tujini, a kako naj nastopijo nepriljubljeni? Sredi decembra smo, a še nimamo snega. Vsi računali so šli po vodi. Saj v takih razmerah ni misliti na mednarodne nastope.

Smučarska sezona se je letos slabo začela. Nič dobrega ne obeta. Morda so bolj veliki drsalci, ki bodo bržčas imeli dovolj priložnosti za izvajanje svojega športa. Če smemo verjeti stoletni traditici, bo letošnja zima mrzla, snega bo pa manj ko druga leta. Smučarji kljub temu na obupujejo. Tola-

Za smučanje
samo Tempo maže!

žijo se, da se je zima komaj začela in da še ni konec vseh dni v letu. Tudi mi pravimo tako — saj nam ne preostane nič drugega. Za zdaj se dolini smejejo hribovcem, po božiču bo pa že drugače.

V nedeljo je bil v Zagrebu občni zbor Jugoslovanske plavalne zveze. Zborovanje je bilo v znamenju splošnega pomirjenja med posameznimi narodnimi zvezami. V vseh vprašanih so dosegli sporazum. Slovenski plavalni šport sta zastopala gg. dr. Skaberne in Kramaršič.

Na zborovanju so sporazumno delno izpremenili pravila. Sporazumeli so se, da bodo na bodočih občnih zbore imeli narodne zveze po dva glasova in še toliko, kolikor ima tista zveza ligšev. Glede splošnega glasovanja so se zedinili na ključ 6:3:3 in imajo torej Slovenci in Srbi skupaj prav toliko glasov ko Hrvati.

Glede tekmovalja so se sporazumeli, da bosta v bodoče dve ligi, in sicer po moči klubov. V prvi ligi so Ilirija, Viktorija in Jug. v drugi pa ZPK in Bob (Beograd). Prvaki posameznih narodnih zvez bodo med seboj tekmovali za naslov najboljšega kluba. Zmagovalec bo imel pravico izzvati zadnjeplasiranega v drugi ligi za vstop v ligo za leto 1942. Prav tako bo zmagovalec v drugi ligi smel izzvati zadnjeplasiranega v prvi ligi.

Vsa tekmovalja v ligi bodo taka kot doslej, z izjemo, da bodo tekmovali po celotnem olimpijskem sporedu. Razen tega bosta na sporedu še mešani štafeti 3x100 metrov za moške in ženske in 100 m prsno za moške. Vse ligaške tekme bodo trajale po dva dneva.

Tekmovalni spored so takoale sestavili. Prvenstva narodnih zvez bodo 9. in 10. avgusta. Juniorsko državno prvenstvo bo 16. in 17. avgusta v Dubrovniku. Višek sezone bo 31. avgusta v Ljubljani, ko bo troboj narodnih zvez z ligaškim sporedom. 6. septembra bo na Sušaku revanša tekma med Madžarsko in Jugoslavijo.

Na zborovanju sta dobila Cerer in Pelhan dovoljenje za nastop v Budimpešti na dan 22. t. m. Žilek, ki je pod suspensom, dovoljenja ni dobil.

V nedeljo smo imeli tri pomembnejše nogometne prireditve. V Zagrebu

PUHAŠTE ODEJE - posebno delo, svile in klot odeje iz vate, perje vseh vrst, kupite najsolidnejše v trgovini **SEVER**, Marjini trg 2

Postelino perje kemično čiščeno po dln 14—, 29— 39—, 60—, gosje perje, slvi in bel puh, po konkurenčnih cenah, dobite pri „Luna“, Maribor, Glavni trg 24. — Vzorci brezplačno!

sta se srečala prvaka hrvatske in srb-ske lige, Concordia in BSK. Zmagali so Srbi z 2:1. V Splitu sta igrala zadnje prvenstveno tekmo Hajduk in Split. Izid je bil 1:1. Zagrebški Gradjanski je v Budimpešti doživel hud poraz. Madžarski prvak Ferencváros ga je premagal kar 6:0.

Saharski pesek zdravilo zoper tuberkulozo

Moderna znanost in zdravniški celega sveta neprestano delajo na tem, da bi iznašli zanesljivo sredstvo proti nevarni in zelo razširjeni bolezni jetiki. Tuberkuloza je tako razširjena, da pomori na leto več sto tisoč ljudi. V praksi se hitro pokaže, da so vsa sredstva zoper njo še nepopolna in da niso našli še tistega sredstva, ki ga iščejo.

Znanstvenik in vseučiliški profesor E. Görcke iz Berlina je opazoval bolnike v Egiptu in Sahari in ugotovil, da se tuberkulozni ljudje, ki vdihavajo saharški pesek, počutijo znatno boljše.

Po profesorjevem mnenju saharški pesek, ki je zelo droben, fin in nevreden prah, pada na bolnikova pljuča in zakrije bacile jetike tako, da bacili ne morejo več škodovati in počasi poginejo.

V nekem nemškem gorskem zdravilišču za jetične je profesor Görcke analiziral zrak, ko je bilo vetrovno in je ugotovil, da vsebuje ta zrak droben fin prah, podoben saharškemu pesku. Možno je tudi, da je ta prah v resnici saharški pesek, ki ga močni vetrovi prinesejo čez Sredozemsko morje v Evropo.

Profesor Görcke meni, da bi se ta prah lahko dajal bolnikom s pomočjo primerne aparata in bi bilo morda s tem najdeno najsigurnejše zdravilo proti tuberkulozi.

ŠIVALNI STROJI
najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredni po neverjetno nizkih cenah
NOVA TRGOVINA
TYRSEVA (DUNAJSKA) CESTA ŠTEV. 36
nasproti Gospodarske zveze

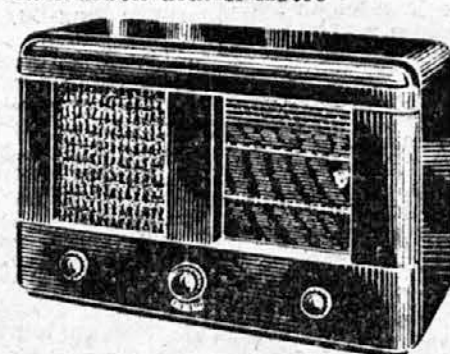
Platno
za vezenje
v raznih barvah
in širinah nudi
t v r d k a
Robert Goli
Ljubljana, Šelenburgova ul 3

RESMAN LOJZE - Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
telefon 44-90

„**DRUŽINSKI TEDNIK**“
v vsako SLOVENSKO HIŠO!

Zena je ona, ki določa okus in kulturo svojega časa.
Za sodoben dom si izbere

4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

ORION
RADIO 150

RADIO d. z. o. z., LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7
RADIOVAL, LJUBLJANA, Dalmatinova ulica 13
ANTON BREMEC, CELJE, Miklošičeva ulica 2
L. LUŠICKY, MARIBOR, Koroška cesta 11

„DRAVA JE PRAVA“

ZAVAROVALNICA MALEGA ČLOVEKA

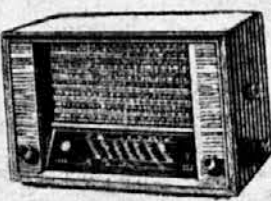

MARIBOR, SODNA ULICA 1 - v iasni palači
Domači zavarovalni zavod - zavaruje za smrt in doživetje - za doto in gospodarsko osamosvojitve - za rento, starostno preskrbo, preužitek, pokojnino - denar zavarovalcev (njihova premijska rezerva) je varno naložen.
Kdor želi sebi in svojem domu, se zavaruje pri „DRAVA“!
Zahteva te pro-pekto in obisk zastopnikov!

Pri kašlju
REMEDIA
Guajacol
SIRUP
v tem originalnem zavitku
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH
Glavno zastopstvo za Slovenijo:
Lekarna **BAHOVEC**, Ljubljana
Reg. a. br. 22880-18. IX. 1940

VELIKA KLASNIKOVA PRATIKA
10 izdaja 1944

Za Italijo jo dobite pri tvrdki G. Parovel, Trieste 9, Via F. Denza 8.

SABA RADIO

Preciznost in kvaliteta! Sodobni aparat z najpopolnejšim glasom!

Generalno zastopstvo in skladišče:
Radio Bremec, Celje

Zastopniki:

Radio Lušicki - Maribor, Koroška 11
Radio Zupan - Mojstrana
Edvard Fischbacher - Trbovlje

Primeren dar za Božič je knjiga:

Kartuzijani in Kartuzija Pleterje

ki nam odkriva pogled v nepoznani svet, s 108 slikami, v bakrotski najfinjšem šamou papirju.
Cena 40 din; za dijake in prosvetne knjižnice 20 din

Naročuje se **KARTUZIJA PLETERJE**, p. št. Jernej, Dravska banovina

FR. P. ZAJEC
IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6
pri frančiškanskem mostu
vsakovrstna očala, daljnogled, optometri, barometr, vgrajeni, itd. Velika izbira ur, zlatnih in srebrnih. Samo kvalitetna optika. Cenik brezplačno.

Običke, perilo, vetrni suknjiči, dežni plašči, trenčkoti in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, najceneje

Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

MALI OGLASI

ZA NAKUP ali naročilo solidno izdelanega pohištva iz domačega ali eksotičnega furnirja v ravni ali valoviti obliki se priporoča **Krže Franc**, pohištvo - Vrhnika. Skladišče v Ljubljani, Prečna ul 6 - Spalnica iz orohove korenine iz finega jesena stalno na zalogi.

NEKADILEC POSTANETE v treh dneh z našim zanesljivim in popolnoma neškodljivim sredstvom „Nikotinole“ - Velika steklenica din 70,- mala din 60,- Pošlji po povzetju „Jugopatente“ Ljubljana, Dvorčakova 8. - Iščemo zastopnike

ULTRAVIOLETNI ŽARKI so vir zdravja in lepote. Sončite se doma z našo patentirano ultravioleto obsevalko „ORIGINAL RUBR“, ki vam nudi zdravje in lepo rjavo polt. Zahtevajte brezplačno pro-pekto. „Jugopatente“, Ljubljana, Dvorčakova 8 - Iščemo preprodajalce

REVMATIZEM, iščimo nevarnijo, zamaščenost uspešno zdravite z našim masaznim aparatom „Vibrator“ izborez tudi za nego lepote. „Jugopatente“, Ljubljana, Dvorčakova 8. - Iščemo zastopnike

POSODILA dajemo našim članom in varčevalcem Ugodni pogoji. Vloge odpremljamo po 5 odstotkov. Vsi varčevalci brezplačno zavarovani Zadruga „Moj dom“ Ljubljana, Dvorčakova 8 - Iščemo poverjenike

VAŽNO ZA VSAKEGA! Sedanj težki časi: zahtevajo zdrave živce, zato pridite k nam in pijte mleko, jogurt in smetano. Za zajtrk, večerjo po naročilu mleka, hrane. Se pripomlekarna „Drama“, Erjavčeva cesta 2

„**REALITETA**“
zavod za kupoprodajo neopremičnin je samo v Ljubljani
Prešernova ul. 54/1. Tel. 44-20

IZDELJUJEMO GUMBE
Pobiramo spuščene pentlje na nogavicah
GALANTERIJA VERDAJ
Ljubljana, Igriška ul. 14

OREHOVA JEDRCA
sortiran cvetlični med in medicinske dobitne naencie v **MEDARNI**
Ljubljana, Židovska ul. 6. 48. T

KAUČE,
otomane, peresnice, žimnice, mreže, blago za žimnice in pohištvo ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršujem po najnižjih cenah
tapetništvo **F. SAJOVIC**
Ljubljana, Stari trg 6.

KUPUJEM
krojaške, suknene nove in stare odpadke ter stare vreče po najvišji ceni
A. GREBENC, Tyrševa c. 36

NALIVNA PERESA
Jugo patent
za vse življenje. Prozorno drža, lo uredu velik rezervoar črnila, 14 karatno zlato pero. Najlepše darilo za vse prilike. „Jugopatente“, Ljubljana, Dvorčakova 8 - Zahtevajte cenik. Sprejemamo zastopnike.

OKAMA MAZILLO
iz zdravilnih zelišč. Gudo-rit uspeh pri raznih opeklinah, ožuljenih voiku, tih in vnetjih ud na so- go dojenčkov, pri kožnih vnetjih, izpuščajih in h- slab na temenu, na r- okane druge bradavice.
Dobi se v lekarnah in drogerijah.